

ABONAMENTUL

an . 28 Cor.
 jum. . 14
 lună . 2.40

tarul de zi pentru Ro-
 ma și străinătate pe
 an 40 franci.

on pentru oraș și
 comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă fiecare șir
 20 fileri.
 Manuscrise nu să inapo-
 iază.

Flămânzii.

Chipul omului lihnit de foame nici nu e atrăgător. Cu obrazii supti și uzi, cu ochii căzuți în cap, arzând într-o inimă bolnavă, cu trupul mai deșirat parcă cu vestmintele cari i-s prea largi, pare că iese dintr'un vis fioros. Dacă iești din vise de tot, dacă ai un șir întreg de amuși cari ș'au tolănit toată viața în leagăna bogăției, vei închide ochii trecând pe lângă el, să nu te izbească priveliștea aceea de groază, îți vei mușca buzele ca nerăbdător să nu primească o lovitură de mormânt. Iar dacă vei fi mai puțin cioplit, simțurile tale vor fi capabile să prindă în clipă tot ce văd, și dacă vei înțelege că omul acela nu din vina lui va fi așa cum e, simțământ de milă largă, de compătimire, îți va cuprinde sufletul. Totuși nici unul dintre noi, nu dorește să întâlnească un astfel de chipuri în viață. Ne simțim totdeauna rușinați, revoltați în fața acestei manifestări a vieții.

Dar nu despre aceste biete victime aș vrea să vorbesc materiale vrem să spunem câteva cuvinte. Este al tip al flămândului, cu mult caracter respingător. Sunt flămânzi, victime ale nesordonatei lor vieți sufletești. Sunt oameni cari flămânzesc nu din cauza lipsei pâinii zilnică, ci din lipsa pâinii tot mai puțină tot mai puțin muncite. Sunt oameni cari în toată viața lor nu fac decât să flămânzească după o poziție mai înaltă în societate, după părerile favorabile ce le-ar avea șefii lor despre ei, cel puțin. Oamenii aceștia stau vecinic la pândă.

Și, adușmeacănd în desfășurarea zilnică a vieții sociale, atacă orice ocazie li-s'ar ivi, ca să-și sature foamea lor vecinic nepotolită.

Să luăm de pildă, pregătirile pentru alegerile de deputați, în țara noastră. Când se dau lozincile de sus, când se tipăresc cu litere grase numele candidaților în gazete, când se încep cele dintâi mișcări. Doamne câți flămânzi nu stau la pândă, cu răsufletul oprit, așteptând să prindă ocazia cea mai bună pe care ar putea-o folosi spre a-și sătura pe o clipă foamea. Cunosco un om, care de ani de zile a tot așteptat să afle vre-o cale ca să se înalțe în ochii marilor și să-și poată răzbuna pe un prieten. A mirosat toate vânturile prietnice, s'a amestecat, foarte naiv, în toate manifestările sociale ale unui anumit cerc, și când a prins mirosul ce-i trebuia, fața lui s'a iluminat, ochii lui morți au scânteiat o clipă, și a trimis denunțul la cei mai mari. Ce se întâmplase? Un medic cercual, un foarte bun român, înaintea alegerilor parlamentare din urmă, la un pahar de vin spusese vorbele de mult așteptate de câtră denunțiant: „Am să votez cu Vaida orice va fi.” Și flămândului, care l-a auzit, care l-a pândit, i-a fost prea de ajuns aceste cuvinte frumoase, ca, pârându-l, să se poată ridica în ochii marilor, iar medicul să fie și azi lipsit de postul său.

Câți oameni, cari au stat până acum în umbră, iasă deodată la iveală, comițând acte cari nici pe departe nu se pot numi omenști, numai ca să-și sature foamea lor care i-a ros atâta vreme în întunec. Și, după ce pe o clipă s'au săturat, se ascund

iar în noaptea din care s'au născut, până ce un nou prilej de a-și stămpăra foamea nu se ivește.

Ah! flămânzii aceștia ne arată cea mai josnică treaptă a demnității omenști, dacă mai poate fi vorbă aci de demnitate omenască.

Iată, gazetele, ne aduc știri despre un nou chip de flămând: un notar român denunță autorităților ungurești trupa Z. Bârsan, că ar juca piese împotriva ideii de stat maghiar. Câtă vreme va fi stat tipul acesta de flămând în întunec până ce i-a venit apă la moară. Și a trebuit să-l scoată la lumină, ca să-i vedem urătenia morală, chiar lumina împrăștiată de arta românească, sufletul cald pe care și-l cheltuiesc artiștii noștri. Nenorocitul va fi flămânzit de multă vreme după bunele păreri despre el a superiorilor săi. Va fi cercat, și până acum, să dea semne de ce poate face foamea lui, însă acum a aflat proba cea mare. Iată el, notarul român, păzitorul ideii de stat maghiar. D-le primpretore, domnule subprefect, ce vă mai trebuie să mă laudați, să mă luați „în ochi buni.”?

Chipurile aceste de oameni lihniti, sunt într'adevăr spaimântătoare. Li simțim, și din cât putem ne ferim de ei. Vom afla oameni cari ți-se vor arăta prietini, vor umbla în societatea ta, nu mai să te poată pări, cu un prilej, protopopului, primpretorului, inspectorului de școală. Nici un strop de adevăr nu mai este într'înșii. Ei nici că se mai gândesc la ceea ce poate fi o demnitate omenască, dar încă românească. Pe ei îi arde vecinica foame a oamenilor mici, neînsemnați, a drojdiilor

FOITA ZIARULUI „TRIBUNA”

În pădurea Fontainebleau.

De Natalia Negru.

Într-o zi tropota roibul sprinten pe jilavul al șoselei, și frumosul castel al lui Franței rămânea departe cuprins de umbra codrului jurul lui.

Cum stăteam în fundul moale al trăsorii, vedeam ochii și vedeam în minte somtuosă săli împărătești, împodobite bagdadii, mișcările sculpturii în lemnul ușilor și ferestrelor, tapetele mătăsuri de pe mobile, gobelinurile țesute, înfrunzitele candelabre de cristal, mozaic al meselor în jurul cărora au stat în consfătuire regi și Papi — tablouri ce au înregistrat victorii și au înmăngăiat vanitatea regilor, și ce au eternizat măreția suveranilor și înțelepciunea reginelor.

În gândeam că nu știu de ce, ochii mei înlăcrimați au întârziat mult în femina și grația unei camere a Mariei Antoaneta.

În gândeam că în ciuda vremii distrugătoare, mai erau acolo ceva din sufletul nefericitei regine. Îndeosebi că pe o fantomă albă și frumoasă, bobocule încununându-i fruntea și revărsându-se pe spate; părea că aud răsufletul ei, un șir de carte răsfoită, ceva din sunetul ușor al pianului în șiragul cărora se jucau degetele ei albe; în perna de pe o canapea, vedeam urma brațului lăsat alene, iar foșnetul mătăsos al treptelor odaia când în lumina colorată dintr-un amurg de primăvară, o vedeam plutind pe

moile covoare, ca să se reazime apoi de o fereastră și să privească visătoare în adâncimea cerului și a pădurii mângâind cine știe ce amintire dragă, zâmbind și întunecându-se, tresărind la răstimpuri, cuprinsă parcă de nerăbdarea de a se vedea iarăși dincolo... în „Trianon”-urile ei dragălașe pierdute în fund, în desișul pădurii Versailles-ului, — și gândind că — poate — a înflorit frumoasa magnolie deasupra micului templu al dragostii!...

Mă gândeam la patul istoric pe care sunt poftiți să doarmă regii străini când sunt mosafirii Parisului, mă gândeam la toată tristețea ce rămâne pe urma acestor vieți de lux și strălucire — de cari își bat joc *patul istoric* ori scaunul cu tapiserie roasă — într'însele fiind mai multă putere de rezistență, și vremea păstrându-le ca să arate oricui ce trecătoare și zadarnică e viața omului și ce crudă e uneori ironia ei!...

Căci mai ales mă urmărea și mă apăsa gândul că Mareului Napoleon, acolo i-a fost dat să abdice, într-o zi de primăvară, într-o zi de April!... O sală ca celelalte e și așa zisul „le salon de l'Abdication”. — Aceleași gobelinuri pe fereste, aceleași candelabre, aceeași mobilă în stilul imperiului, același vas de Sévres pe șemineul cu oglinda mare, dar iarăși ți-se pare că în cuprinsul lui a rămas ceva din prăbușirea și dezastrul Mareului Suflet!...

Intr'una din sălile bibliotecii, la capătul unei mese lungi, sub un capac de sticlă, se păstrează pergamentul cu formularul abdicării: Câteva rânduri inegale, când mai strânse, când mai largi, litere mărunte, zdrobite, abia descifrabile, o iscălitură nervoasă, cu totul un scris ca sub zgu-

duirile frigurilor... eternizează... vai!... ce moment sufletesc!...

Și pașii mei au coborât scările castelului și s'au oprit cu sfială în curtea, unde, în umbra miilor de sulți ridicate, în mijlocul îndurerărilor tovarășii, unul ținând cu o mână steagul, cu cealaltă își ștergea ochii de lacrimi, altul lăsând să-i căză coiful jos, se repezia să-l îmbrățișeze pe cel ce pleca, pe Napoleon care mândru și demn, frumos în măreția lui — își făcea „les adieux de Fontainebleau”.

Ascumeni unui trist mormânt, rămânea castelul tot mai în urmă și sprintenă trăsura alerga. Natura în eterna ei renaștere, era fericită, veselă, proaspătă, când gloriosul soare o cuprindea, o încălzea și-o lumina cu dulcea lui privire de mire veșnic tânăr!...

O răcoare plină de miresme desmiardă, câțiva pușori de fagi s'atîn la marginea drumului, și'n mlădierea lor gingașă par a spune: „ați ajuns în pădure”. Ochii se pierd în adâncimea codrului de fag, și încremenesc... Albi și subțiri, tineri și svelți crescură fagii, albe se întreșeseră de la pământ până sus diafanele mlădițe, proaspăt și fraged strălucește gingașul verde al frunzișoarelor abia deschise.

Ca o ploaie de beteală, de pretutindeni curg și s'alină la întâmplare razele de soare. Sprintare sar și se prind la joacă umbre în iarba lucie și curată ca o vastă oglindă, când grațioasele și înrămuratele crenguțe tremură în vânt, se înalță și recad, se strâng și iar se respiră ca niște plete despletite.

Triluri de privighetori s'aud abia la început,

omenimii, și vor cerca, fără nici un scrupul, să stâmpere văpaia aceea neagră. La noi ei vor privi cu râvnă și satisfacție la marii flămânzi, la Burdea, Șeghescu, Mangra, și se vor gândi cu o plăcere mare, că și ei se vor putea apropia de prototipurile lor. Se vor aduna ghem, se vor lungi ca o sulită, se vor încovoia ca o leucă, în fața celor mai mari, de câte ori vor cred că-și pot folosi, astfel. Viața lor va fi tainică și pipăită, nimic nu i-ar putea da de gol, dacă ochii lor urâți n'ar arde aceeași flacăra bolnavă ca și în ochii celor flămânzi de trei zile.

Se zice: lipsa conștiinței naționale e de vină. N'au conștiință națională. Nu e adevărat. Aceștia n'au conștiință omenască înainte de toate. Aceasta le lipsește. O conștiință națională, nici nu poate răsări, nici trăi, într'un astfel de om flămând, care-i lipsit de conștiința de om, care să-i arete calea demnității omenști.

Doamne, oare din șirurile noastre s'a ridicat acest neam de flămânzi? Și oare ce hrană am putea să le dăm, care săturându-l odată pentru totdeauna, să-i scoată din șirurile noastre? Pentru că neamul acesta de flămânzi constituie una din cele mai mari infecții morale.

Schönaich și guvernul unguresc. Din Viena ni-se scrie: Demisia baronului Schönaich este fapt ce nu se mai poate desminti. Organele oficiale se și mărginesc la constatarea că demisia aceasta nu va influența întru nimica situația celor două guverne. Constatarea aceasta este, însă, întâmpinată pretutindeni cu multă neîncredere.

Dimpotrivă cercurile politice bine informate sunt convinse că demisia baronului Schönaich va slăbi mult situația guvernului Khuen-Héderváry. „Die Zeit”, care de obicei are informații exacte despre tainele politice, scrie spre pildă în numărul din urmă:

„Membrii guvernului unguresc în curând vor fi primiți la Ischl în audiență de către Maj. Sa, pentru a-i raporta despre discuția reformelor mi-

litare. Guvernul unguresc speră că va putea obține votarea proiectelor militare cel mult până la toamnă, dar evenimentele din zilele din urmă l'au silit să renunțe la această speranță. Cercurile militare mai înalte și cercurile dela Curte de altă parte sunt mâhnite că în camera deputaților ungari contele Károlyi Iozsef a insultat armata comună, fără ca vre-un membru al guvernului să fi protestat. Acest fel de rezistență pasivă nu poate fi aprobat. În audiența viitoare i-se va aduce la cunoștința guvernului unguresc această nemulțumire cu atitudinea lui”.

Firește, guvernul unguresc a grăbit să desmintească și în presa vieneză această știre, declarând că știrea privitoare la audiența simultană a membrilor guvernului este lipsită de orice temei și că guvernul n'are nici un motiv să presupună că factorii competenți ar fi nemulțumiți cu atitudinea lui loială.

În ciuda acestei desmintiri, încep să se răspândească de pe acum zvonuri despre o apropiată nouă criză de guvern în Ungaria.

D. dr. I. Maniu la contele Khuen-Héderváry. Cetim în ediția de azi a ziarului „Az Est”: Camera a avut azi un oaspete neașteptat, pe fostul deputat naționalist Iuliu Maniu, care a avut o convorbire mai lungă cu primul ministru contele Khuen-Héderváry, în camera ministerială a parlamentului. În legătură cu convorbirea aceasta s'a răspândit zvonul, că guvernul are de gând să reia tratativele cu naționalitățile. În anturajul primului ministru se dă vizitei dlui Maniu explicația, că d-sa i-a raportat primului ministru într'o afacere dela Blaj.

Impotriva obstrucției. Consiliile comunale și municipale continuă să voteze rezoluții prin cari condamnă obstrucția justhistă. Chiar și adunarea municipală a orașului Arad, unde pe vremuri opoziția pașoptistă era puternică, a votat rezoluția, cu 54 voturi contra alor 18, prin care se condamnă obstrucția.

Iusth Gyula, președintele partidului independent, întrebat asupra efectului acestor rezoluții, a declarat că ele nu vor putea influența întru nimic hotărârea partidului de-a continua obstrucția cu toată energia.

dar pe măsură ce străbați în adâncime, un adevărat templu al dragostii îți pare pădurea și mii de ciripiri se întrec într'un marș nupțial care ar stărni gelozia lui Mendelsohn.

De pretutindeni, se ivește ca'n extaz un câpșor de floare care îți rîde și îți îndulcește inima. Când însă, zăresc un toporăș, îndată opresc trăsura și sar să'l culeg... Dar nu e numai unul, ci sunt mulți, mulți și buchetelul meu crește, și mi-se înrozează ochii amintindu-mi de toporășii pădurilor țării mele, și simțământul divin al înfrățirii universale îmi îneacă sufletul, care atunci e duios și bun, și par'că nu mai ține numai de mine, ci e risipit în tot largul firii...

Pe măsură ce merg, încântarea mea crește: e atâta curățenie, atâta frumusețe, atâta dumnezeire, încât nu-mi mai vine a crede că raiul ăsta e pe pământ.

În starea asta sufletească, sunt gata să admir și minunățiile de reclamă ale pădurii: o fi ceva deosebit în stânculița din care se prelinge când și când o picătură de apă, rămasă dela ploii și care pentru asta se chiamă: „la roche qui pleure”.

S'o fi ascunzând vre-o minune în blocul de piatră ce se reazimă numai într'un colț de alte blocuri, se clatină când cineva pășeste pe blocul de alături. Totuși de ani de zile stă așa și nu se prăbușește, iar celebrul lui nume e: „la roche-qui-tremble”.

Singura parte minunată în nenumăratele stânci și blocuri din mijlocul acestei păduri, constă numai în însuși faptul întâmplătoarei lor existențe acolo.

O scobitură mai mare într'una din ele a îndrituit pe parisienci să-i spună că-i „la grotte de l'ermite”.

„Qu'est se qu'il faisait là-dedans” întrebă rîzând cu poftă un francez pe ghidul ce i-o recomanda cu emfază...

Cum înfloriseră pomii, cu m'am încumetat să rup o creangă de măr înflorit, care și avea rădăcina între pietre iar el atârna deasupra unei prăpastii. Alături de mănunchiul de toporăș, o păstrez în amintirea stâncelor făcătoare de minuni.

Cu mai multă cucernicie m'am oprit în fața lui „Jupiter” și a lui „Pharamond”, ancesralii stejari ai pădurii, cărora li-se atribuie sute de ani de existență. Mai rămânea stejarul fermecat, prins în brațe de fagii vecinici, și mă întrebam dacă el făcea farmecul pădurii, în amurgul acelei zile de April.

S'apropia minutul plecării, și mă înfioram de părere de rău, fiindcă rar și-e dat să ai atâta încântare sufletească, și nu-mi puteam deslipi ochii și sufletul din adâncimea edeniceii păduri.

Aș fi vrut par'că să-mi dau sufletul cu totul,

Sedința Camerei. În ședința de azi din nou s'a rostit nici un discurs ei s'au făcut nici un votări.

Înainte de ședință, reprezentanții partidului opoziționiste s'au întrunit la o consfătuire în care și au hotărât să continue și săptămâna viitoare obstrucția tehnică, cu acel adaos că în cursul săptămânei viitoare nu vor îngădui să se rostescă nici măcar un discurs.

Arestarea lui Z. Bârsan

— În atențiunea societăților dramatice din România. —

Am tratat pe larg în zilele trecute zbul revoltător al iubitelui nostru artistic Z. Bârsan și al distinsei noastre artiste Olimpia Bârsan, cari au fost aruncați la Rodna-veche și expulzați în Bucovina, pentru că au declamat la Sângeorgiu românesc, puternicul poem „Camionul Saeculare”, al dlor St. O. Iosif și D. Ghel. Am arătat atunci cum administrația ungurească în șovinismul ei nemărginit și-a bătut joc și de arta dramatică românească, întrând cu pintenii ei zornăiești și obraznici chiar și în acest cel mai sfâșiat și mai nobil colț al sufletului nostru. Ne-am năzuit să lămurim lumii române că barbaria făptuită față de domnul doamna Bârsan face parte dintr'un treg sistem bineplănuț de sugrumare a tuturor îndemmurilor noastre culturale.

Mare ne-a fost însă mirarea când am văzut că o parte a presei dela noi a înregistrat în scurte rânduri de formație, iar presa din Regat, cu excepția câtorva ziare, nici nu a pomenit măcar cazul acesta caracteristic pentru mentalitatea asupritorilor noștri și extrem de important pentru noi. În sfârșit, se poate că marea politică europeană, care se scurge foarte ușor după un anume „Pester Lloyd” ispitește mai mult pe unii dintre gazetarii noștri, iar știrile senzaționale preoțite atât de mult gazetele din țară încât nu

iar eu să încremenesc de veci, ori ca în poveste să mă schimb într'o mlădiță de fag, în care din pururi să se joace razele soarelui și să se legea privighetorile!...

Rînduri triste.

Către L.

Ea: Cum ai putut, cum ai putut
Să fii atât de rău cu mine
Să m'amăgești neconștient,
Să mi spulberii zilele senine?

Și tinerețea-mi risipită,
O viață n'treagă n'asteptare,
Nimic să nu te nduioșeze
Să îți pară vis și aiurare?

Să nu îți reamintesci nimica
Dintr'o iubire atât de aprinsă,
Să fii nepăsător de toate
Și inima să îți fie stinsă?

El: O, sunt atât de obosit
Perdut în neagra depărtare...
Și n'am putere nici să plâng,
Doar un cuvânt suspin: Ertare.

Alexandru T. Stamatiu

Telefon nr. 467.

— KARDOS GYULA —

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár-Gyárváros Háromkrály-ut 14. (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și de reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpați omnibus pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe „landaner” cu preț moderat.

si păstreze câteva coloane și pentru
ciumul unor frați supuși discreției unor
vernanti năstrujnici.

Dacă cea mai mare parte a presei ro-
nești nu a învrednicit după cuviință
asta nouă dovadă despre persecuțiile
cari trebuie să le îndurăm, revenim noi
pra ei. căci nu putem admite ca un ast-
de prilej să scape fără a putea scoate
el anumite învățături. Nu putem ad-
te să se insulte într'un mod atât de
atal un actor român. angajat la cea din-
instituție teatrală românească, la Tea-
național din București. fără ca acea-
insultă să nu se simtă în cercuri cât
și largi, atât la noi, cât și în țara Ro-
nească. Trebuie să se știe că atunci
d șovinul subprefect renegat Hozsda,
numele ideii de stat maghiar. a asvârlit
ste graniță un cetățean ungar împreună
soția sa și un actor român mai de sea-
a săvârșit nu numai o ilegalitate care
reparație. dar a pălmuț totodată și
tra dramatică românească. împreună cu
reprezentanții ei de pretutindeni. Bârsan
preună cu distinsa sa soție. nu sunt nu-
niște anumiți cetățeni ai statului un-
dar sunt și actori cari joacă pe prima
nă a Regatului român.

Față de ilegalitatea subprefectului re-
gat vom ști noi să luăm o poziție oareș-
e. căci socotim că deputații noștri nu-și
ruita de datoria ce o au față de cultura
mânească și vor interpela în cameră
upra acestei chestiuni. sau vor sili pe
nistrul nostru de interne să îndrepte
solănia subalternului său uitat de sine.
ep actorii Bârsan sunt însă datori colegii
din România să-i apere, căci prin soții
Bârsan a fost batjocurită arta dramatică
mânească întreagă. Și așa tot din pri-
a așa numitei ideii de stat maghiar. de
vremea bătrânului Millo până astăzi.
ori români din România nu au putut
ne calce granița. răspândind și la noi
mșetea cuvântului românesc și superio-
atea artei dramatice. care se face în Re-
Guvernele ungurești au stat totdeau-
de pază ca nu cumva un Liciu sau un
ttara să sădească în sufletele noastre.
m creațiunile lor de adâncă artă. mân-
a unor calități artistice naționale. Nu.
i guvernele ungurești ține să admirăm
bele lor trupe de proști actori de pro-
ie. sau să ne legăm sufletele de arta
ano-maghiară ce se face la Budapesta.
nguri soții Bârsan. ca cetățeni ungari.
putut să se strecoare în ultimii ani în
eme de vară pe la noi. Acum, iată, că și
ești singuri și demni reprezentanți ai
ei românești sunt isgoniți din mijlocul
stru între sulite de jandarmi. în miez de
apte și pe vifor ca niște făcători de rele.
sunt siliți să mai plătească și o amendă
câteva zeci de coroane. pentru că au
răsnit să recheme. prin versurile unor
ți de talent. trecutul neamului nostru.
Și din punct de vedere național. dar și
interesul lor. artiștii dramatice din Ro-
ania sunt datori să-și ridice glasul lor
protest împotriva unei insulte atât de
solane ce li-s'a adus lor din partea unui
reprezentant tipic al ideii de stat maghiar.
ebuie să se pună odată sfârșit. în chip
ergic. opreliștii care a ținut departe de
un public considerabil de frați înțele-
ori. pe cei mai noi reprezentanți ai
ei dramatice românești. Să se gân-

dească iubirii noștri actori ai României.
că ei își pot câștiga prin noi nu numai un
public bun și entuziast, dar săvârșesc în
aceiaș vreme o operă națională de o va-
loare neprețuită.

Protestul artiștilor dramatice români
va trebui să fie auzit și de guvernul nostru
și de străinătate. dar mai ales va trebui să
fie auzit de guvernul român care va ști să
găsească o formulă prin care să deschidă
granița dinspre Ardeal artei dramatice
românești pe care noi o dorim, îi simțim
necesitatea și vom ști să o primim cu căl-
dura întregului nostru suflet.

Nădăjduim că acest glas al nostru va
fi apreciat după cuviință de cercurile com-
petente din România.

Adunarea dela Hațeg.

Publicând în numărul nostru de Miercuri
programul și lista oratorilor marelui adunări popo-
rale ce va avea loc Sâmbătă, în 6/19 August (sâr-
bătoarea schimbării la față) la Hațeg, s'au tipă-
rit greșit mai multe nume, iar altele au rămas
netipărite. Pricina — după cum am anunțat și
atunci — era că apelul ce ni-s'a trimis numai cu
mare greutate putea fi descifrat. Azi suntem în
situație să publicăm lista completă și corectă și
socotim că facem un bun serviciu cauzei româ-
nilor din Hațeg retipărind cu această ocazie ape-
lul întreg.

Adunarea se va ținea la orele 3 p. m. în piața
orașului Hațeg, cu următoarele obiecte la ordinea
zilei:

1. Deshiderea adunării.
2. Situația politică.
3. Sufragiul universal.
4. Proiectele militare.
5. Rezoluție.

Fraților!

Starea tristă sub care gemo întreg poporul
țării cere dela noi toți, ca cu mic cu mare să ne
ridicăm glasul de protestare și de rugăminte pen-
tru aflarea leacului, care să aducă binele și feri-
cirea cetățenilor acestei țări și pacea între popoa-
rele ei.

Fraților!

La glasul chemător al nostru, ne-au făgăduit
și vor veni ca prin înțeleptul lor grai, să ne lumi-
neze mințile și să ne aprindă dragostea de neam
în inimi:

Gheorghe Pop de Băsești, președintele parti-
dului național român, Dr. Teodor Mihali, preșe-
dintele clubului deputaților naționaliști, Dr. V.
Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr.
Stefan C. Pop, deputat diteal, Dr. Ioan Suciu,
Dr. Iustin Marsiecu, Dr. Romul Veliciu, Vasile
Goldiș, directorul ziarului „Românul”, Dr. Samuil
Vladoane, Dr. Valeriu Brâncuș, Dr. Iustin Pop,
Dr. Gheorghe Gârda, Ioan Moța, Vasile Damian,
deputat diteal, Vasile Osvadă, Ioan Vasii, frunta-
șul țaran bănățean, Dr. Nicolae Comșa și Dr. Ni-
colae Vecerdeal!

Fraților!

Veniți cu toții la adunare, să le dăm și lor, să
ne dăm și nouă cinstea.

• Hațeg, la 7 August 1911.

Dr. Gavril Suciu m. p.,
președinte.

Dr. Victor Bontescu m. p.,
secretar.

Convocatori:

Paul Oltean, Nicolae Teodosiu jun., Marcu
Doboi nacu, Ioan Străitariu, Doboi Todor, Marcu
Zau, Ioan Nemeș, Alexandru Jeledințan, Nicolae
Doboi, Avram Popescu, Nicolae Doboi, Dugaciu
Mihai, Marcu Copil, Ioan Anghel, Lazar Buzdu-
gan, Doboi Mărcuț, I. Zarie, Ioan Morar, Nico-
lae Teodosie, Murar Iancu, Nicolae Timar, Vasile
Petresc, Alexandru Jau, Todor Doboi nacu, Sil-
vius Ciuciu, Panas Petric, Petruți Timar, Ale-
xandru Popesc, Zarie Doboi, Todor Doboi Birlea,

Alexandru Motoc, Marcu Ivascu, Dr. Cornel Po-
pescu, protopop gr.-or., Virgiliu Popovici, Dr.
Ioan Jantea, Dr. Fabius C. Bontescu, Benjamin
Ardelean, Ioan Pop, Victor Pop, Petru Ciachi,
Liviu Virvoniu, Victor Ungur, Atanasie P. Bo-
loga, Nicolae Muntean, protopop, Petru Nandra,
Ladislau Nandra, Gheorghe S. Reitescu, Ioachim
Eliu, Vasile Cetățean, Mihail Iubasiu, Petru Ar-
mean, Nicolae Cerbicean, Octavian Piso, Dr. N.
Brinzeu, Petru Stoica, Simion Bohariu, Pompei
Popescu, Ioan Vasii, Petru Chețian Thoma Mir-
cea, Dr. Toma Vasinca, Dr. Toma Ienciu, Gheor-
ghe Nicola, Silviu Barbescu, Dr. Mihail Tirea,
Petru Clecan, Georgiu Medrea, Aurel Medrea,
Simion Albu, Septimiu Ionaș, Nicolae Zugrav,
Fântână Ion, Branga Dumitru, Branga Ilie, Ioan
Boieriu, Dumitru Sgavardea, Adrian Ganea, Ata-
nasie Daju, Nicolae Mihăuțiu, Ioan Szálteleky,
Ciora Ioan, Aron Mihaescu, Silviu Simonetti,
Dr. Emil Selariu, Dr. Ioan Hica, Dr. Valer
Pocol.

Comitetul aranjator roagă pe toți participanții,
din alte orașe, să își anunțe sosirea dlui Dr. Vic-
tor Bontescu, avocat Hațeg, ca să se poată fi in-
grijit de încuierare.

Iar doritorii să ia parte la masa comună ce se
va lua în ziua adunării, la orele 2 în hotelul
„Mielul de aur”, cu taxa de persoană cor. 3, încă
să-și anunțe participarea până cel mult la 15 l. c.

Scrisori din București.

O casă istorică. — Ce scrie maestrul Vlahuță. —
Ruinile unui pod peste Dunăre. — Pericolul
inundațiilor.

După cum se știe, localul bibliotecii funda-
țiunii universitare „Carol” se va mări cu por-
țiunea de loc ocupată de casele Păucescu. Aceste
case acum se dărîmă planul fiind ca până în
toamnă lucrările pentru mărirea localului biblio-
tecei să fie terminate.

Pentru literatura românească nouă, casele
Păucescu își au însemnătatea lor, care nu poate
fi trecută cu vederea. Aici s'au citit, la întruni-
rile prietenesti convocate în serile de iarnă de
proprietarul caselor, cari acum se dedărîmă, cele
mai de seamă producțiuni ale literaturii noastre
moderne. Maestrul Vlahuță publică cu această o-
cazie un articol plin de duioșie, arătând sufletul
mare, care s'a adăpostit în casele, în cari acum se
dărîmă, ideile mari, de cari a fost condus totdea-
una Grigore Păucescu. Iată câteva observări din
articolul maestrului Vlahuță:

„Mă umple jalea, privind, cum se prăbușesc,
sub zorul târnăcoapelor, bucățile de zid. Și totuși,
fără să vreau, mă apropiu, ca și când în pulberea
și sgomotul acestei năruiri aș mai descoperi ceva
din sufletul lui sfânt, din gândurile sfinte de a-
cum douăzeci ș'atâția de ani.

Casa lui „Nenea Guță”! Casa binecuvântată
în care și-a citit Eminescu „Scrisoarea a III-a”,
și Caragiale „Noaptea furtunoasă”, și Delavran-
cea „Trubadurul”, casa veselă și primitoare un-
de-și dădeau întâlnire cele mai alese minți ale
timpului, și unde atâtea gânduri mari, pornite
din cea mai curată dragoste de țară și de neam,
s'au încheșat în fapte, — altarul în care au slu-
jit preoții a două generații — iată, peste câteva
ceasuri nu va mai fi decât morman de gunoii.

Dacă e adevărat că toate, câte au fost odată,
rămân virtuale unde au fost — ascunse doar sim-
țurilor noastre mărginite; că nu e undă de sunet
sau de lumină care să nu se păstreze închisă, în
depozitul fiecărui atom pe care l-a străbătut; că
nu numai vorbe, gesturi, priviri, — dar gândurile
noastre toate se întipăresc de sine în adâncul mi-
sterios al lucrurilor cari ne inconjoară, cari sunt
ca o prelungire materială a ființei noastre și în
lăuntrul cărora, ca'n cremene scânteca, dorm a-
tâtea rînduri de vieți. — de-i adevărată minunea
asta uimitoare, neînțeleasă încă de frageda minte
a omului de azi, — atunci, în cărămizile și'n bul-
gării aceștia de moloz ce cad cu sgomot sinistru,
ca și cum s'ar prăvăli pe capul unui coșciug, de
bună seamă că-și vorbesc multe din glasurile pe
cari nu le mai putem auzi. Oameni politici, pro-
fesori, juriscunșulți, literați: Alexandru Lahov-
vari, Hașdeu, Panu, Degrea, Eminescu și, în mij-
locul lor, delicatul, duiosul Păucescu, sufletul a-
cela pururea în ardere, care imprăștiia atâtea lu-
mină și bunătate în jurul lui, au depus aici, în

păreții aceștia cari se dărîmă, o parte din ființa lor divină.

Vor simți-o, de sigur generațiile de studenți, cari pe locul acesta sfânt își vor avea Biblioteca lor. In ceasurile lor de rugăciune, de atingere cu cele eterne, vor auzi adesea, cuvinte de foc nescrise prin cărți, chemări din alte vremi spre fapte de vitejie și de jertfă, pe când chipuri luminoase, ca'n vis, vor luneca pe dinaintea lor, strecurându-le în inimă ceva din tainica putere ce se desface din ființa zeilor.”

Sunt cunoscute urmele rămase din Podul făcut de Traian cu ocazia trecerii oștilor romane în Dacia. Afară de acest pod, istoria nu mai face amintire despre altele, cari, ar fi legat în alte puncte provinciile romane din peninsula balcanică cu Dacia. Lucru de altfel inexplicabil, avându-se în vedere contactul atâta de viu, care a avut loc între aceste provincii. In baladele noastre populare, ca și în baladele popoarelor învecinate, se găsește unele indicii, după cari se poate deduce că odinioară, de-alungul Dunărei, dela Severin și până la Marea-Neagră, ar fi mai existat și alte poduri. In tradițiile păstrate în diferitele sate de pe malul bătrînului fluviu se face de asemenea amintire de podurile, cari ar fi legat cele două maluri. Date precise însă lipsesc și cele povestite de tradiții și legende erau considerate ca produs al fantaziei poporului.

De cînta timp serviciul hidraulic lucrează la curățirea obstacolelor, cari împiedecă navigația pe Dunăre. Cu ocazia acestor lucrări s'au descoperit urme interesante, din cari se vedea lămurit, că cele povestite de baladele și legende trăitoare pe malurile Dunărei se bazează pe fapte reale. Astfel nu departe de Brăila, în dreptul Vadului Mormintelor s'a dat peste niște resturi de zidărie, cari împiedicau trecerea vapoarelor și cari după toate probabilitățile, sunt urmele picioarelor unui pod, care a legat într'o vreme cele două maluri ale Dunărei în acest punct. Cărămizile dela aceste resturi de zidărie se aseamănă cu acelea găsite la Igliza, unde a fost odinioară cetatea Troesmis. Urmele de zidărie se găsesc la diferite distanțe ceace întărește și mai mult presupunerea că avem a face cu ruinele unui pod construit fie în timpul luptei pentru cucerirea Daciei, fie în evul mediu, când negustorii italieni străbătuseră întreaga peninsula balcanică și o bună parte din răsăritul Europei. Descoperirile ce se vor face cu ocazia distrugerii acestor ruine, cari azi formează un serios obstacol pentru navigațiune vor fi în tot cazul cât se poate de interesante, cu deosebire din punct de vedere istoric, stabilindu-se punctele de contact dintre provinciile diferite ale imperiului roman ce-și întinse stăpînirea pe amîndouă valurile fluviului.

Publicul este sub impresia dezastrului cauzat de recente inundații din Moldova. Colecta întreprinsă pentru ajutorarea celor rămași pe drumuri în urma acestor inundații a dat rezultate destul de satisfătoare. După cât se anunță din părțile de sus ale Moldovei, pericolul unor noi inundații amenință iarăși. Ploile torențiale, cari au căzut în Bucovina au făcut să crească alvia râurilor, cari amenință a ieși iarăși din marea lor. Astfel Siretul și Moldova au trecut cu mult peste nivelul lor obișnuit. Podurile abia reparate de pe aceste râuri amenință din nou cu prăbușirea. Podul dela Cotu-Vameș a fost rupt, făcându-se astfel imposibilă comunicația prin acest punct. Locuitorii de pe malul Siretului, îngroziiți de primul potop stau gata să-și părăsească locuințele. Din Huși se anunță că și Prutul amenință cu revărsarea, Serviciul tehnic a luat toate măsurile de apărare, construind diguri în punctele mai expuse furiei valurilor. Cu toate acestea avem de înregistrat revărsări cari au adus mari pagube sîmănăturilor dela Cohata și Cărnăeni.

Correspondent.

Serbările dela Blaj.

— Adunarea societății pentru fond de teatru român. —

Societatea pentru teatru.

Societatea pentru fond de teatru român își va ținea Adunarea sa generală în Blaj în zilele de 16/29 și 17/30 August 1911.

Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății, precum și pe toți binevoitorii și sprijinatorii culturii românești.

Brasov, în 23 Iulie (5 August) 1911.

Virgil Onițiu m. p., Dr. Iosif Blaga m. p.,
vice-president. secretar.

PROGRAM:

I.

Ședința primă: Marți, în 16/29 August 1911.

1. Deschiderea adunării generale, la 9 oare a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de casă.
4. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, pentru cenzurarea rapoartelor de casă și socotelilor.
6. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, cari în înțelesul §-ului 5 din statutele societății, vor înscrie membrii noi — fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.
7. Citirea conferențelor corespunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare.
8. Inchiderea ședinței.

PROGRAM:

II.

Ședința a doua: Miercuri, în 17/30 August 1911.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.
2. Citirea sumarului ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membrii noi.
4. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului casierului.
5. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
6. Determinarea locului, unde se va ținea adunarea generală în anul 1912.
7. Alegerea unei comisiuni de trei membri pentru verificarea sumarului din ședința a II-a.
8. Inchiderea adunării.

Programul serbărilor

Serbările dela Blaj se vor desfășura în cadrele următorului program:

I. Preziua serbărilor.

(27 August st. n.)

1. Primirea și întâmpinarea comitetului central al „Asociațiunii” și al „Societății pentru fond de teatru român.”
2. Scara la orele 8 întrunire de cunoștință.

II. Ziua întâi.

(28 August st. n.)

- a) Dimineața la orele 8 fără 15 m. liturgie solemnă în biserica Catedrală, celebrată de Excelența Sa P. S. D. Metropolitan.

b) La orele 11 a. m. ședința I. a „Asociațiunii”, în biserica catedrală.

c) La ora 1 fără 15 m. deschiderea ca poziției culturale a despărțământului Blaj.

d) La ora 1 și jum. d. a. banquet.*)

e) La orele 4 p. m. conduct etnografic După acesta d. dir. prof. Dr. Ambrozi Chețianu va ține prelegere populară.

f) La orele 8 seara „Concert.”

III. Ziua a doua.

(29 August st. n.)

1. Dimineața la orele 8 fără 15 m. liturgie și parastas pentru întemeietorii „Asociațiunii”.

2. La orele 9 a. m. ședința primă „Societății pentru fond de teatru român”

3. La orele 10 și jum. a. m. ședința festivă a secțiilor literare.

4. După amiază la 4 ore ședința a II-a „Asociațiunii”.

5. La orele 8 seara „Mănăstirea Argeșului” și după aceea bal.

IV. Ziua a treia.

(30 August st. n.)

1. Dimineața la orele 7 fără 15 m. liturgie și doxologia cea mare.

2. La orele 9 a. m. ședința a doua „Societății pentru fond de teatru român”

3. La orele 11 a. m. alte adunări oficiale.

4. La orele 3 p. m. ședința continuativă a secțiilor științifice.

5. La orele 8 seara teatru.

Blaj, la 7 August n. 1911.

Dr. I. Maniu, prezident. Dr. V. Suciu I. F. Negruțiu sen., vice-prezidenții comitetului serbărilor. Aurel C. Domșa, Alex. Ciuru Aug. Caliani, Ștef. Pop, secretari. Ioan Fodor, Ștefan Roșian casari.

P. S. Invitări speciale nu se trimit.

Serbările „Ligei culturale” la Vălenii de Munte

Văleni, 25 Iulie.

Duminea trecută „Liga culturală” a aranjat în Vălenii de Munte un mare concurs de porturi naționale în legătură cu festivaluri câmpenești și un bal care s'a deslușit la școala de băieți din localitate la orele 9½ seara. La aceste serbări au sosit oaspeți din toate părțile țării în număr de vre-o cincisute de persoane. Grupul vizitatorilor — sosind din gara Văleni la orele 11 — a plecat în corpore la locuința d-lui Iorga unde d-sa s'a întreținut câteva minute cu cei cari veniseră să arate dragostea și alipirea lor.

La orele două după masă s'au deschis serbările în grădina dlui Papazol; printre costumele nemțești luciau ca lumini de fosfor licuricii betelii țesute în frumoasele costume de pe Argeș, Gorj, Prahova și Bucovina și printre toate acestea unul mai sfios — venit de peste graniță — de pe valea Someșului, se ferea, par'că să nu-l vadă nimiceni cât e de sărac, cu podoaba lui de culoare

*) Prenotări până la 25 August n.

Centrul Capitalei:
Stațiune de tramvai
electric, 10 minute
dela gara de nord
și sud. — 80 camere
mobilate modern.

La 1 August s'a deschis

Otelul Edison

Budapest, VII., Hársfa-utca 59 (colțul stradei Király).

Proprietar: POLLÁK JÓZSEF.

Apaduct de apă caldă
și rece, încălzire cen-
trală, luminat electric.
Serviciu bun Conver-
sație în toate limbile
moderne. — Prețul ca-
merei dela 3 C. în sus.

gră și roșie, alături de bogăția de cusături ale
 umelor din România. Era poate cel dintâi caz
 an costum românesc, de dincolo, ia parte la un
 curs de porturi în România, și prin simplita-
 ea și originalul modelului, isbutește să câștige,
 să fi venit cu această țintă, decât doar să ia
 ca martor ocular la această frumoasă ser-
 de unitate sufletească a Românilor de pretu-
 leni.

Pentru premiile împărțite la acest concurs sau
 dăruiri din partea centrului „Ligei” și sec-
 Văleni câte două sute lei, secția București și
 iești a dăruit câte o sută de lei și, dacă nu ne
 elăm, secțiile Huși și Slănic câte cincizeci.
 Pentru împărțirea premiilor s'a instituit un co-
 et din următorii domni: Preotul G. Chirică,
 iești, Preotul I. Chirică, Cămpina, d. Oct. Pop,
 lenii de Munte, Dr. Ștefan Bogdan, București,
 X. Iorga, d. P. Lucaci, Slănic, d. D. Drăgă-
 seu, Galați, și doamnele Maria Cereșeanu, C.
 azol, E. Iorga, Vălenii de Munte, d-na Maior
 lovicei, Slatina și d-na Müller. Pentru alegerea
 or mai frumoase costume, de isvod curat româ-
 se, s'a încins o horă mare în jurul comitetului
 e după apreciere dreaptă, a convenit să dea
 emiile de jos: I. d-șoarei Silvia Popescu, Breaza
 lei, II. d-șoarei Stela Popescu, Drajna de jos
 lei, d-șoarei Zina Vasilescu, Breaza 50 lei,
 arei Eufemia Oproiu Breaza 50 lei, III. Ma-
 Focșăneanu, Breaza 20 lei, Virginia Ionescu,
 lenii de Munte 20 lei, Maria Moldoveanu, Vă-
 ii de Munte 20 lei. S'au mai acordat — în a-
 de concurs — unsprezece premii de câte 20
 d-șoarei Lucretia Pop, Rodna Veche (Ar-
 al), N. Russu, Stroești (Suceava), Lucia O-
 seu, Costescu Alexandrina, Breaza, Elena Stă-
 seu, Săpunari (Argeș), Ioana Țăranu, Câmpu-
 gul-vechi, Vasilichia Ionescu, Blajoi (Prah-
 o), Tudor Ionescu, Craiova (costum bărbătesc
 Dolj), Maria Eladescu, Piatra Neamț, Safta
 rienescu, Prundu-Argeș și Elisa Dimitriu,
 și.

După împărțirea premiilor un grup de domni
 numișoare au jucat „Romana” cu multă price-
 re și gust. S'a încins apoi o „Ardeleană” la
 ce ei de dincolo duceau fruntea. Pe înserate
 mea se strecura ușor spre școală unde la ora
 și ceva se deschide balul. In cele două sale
 față tineretul joacă cuprins de furtuna vese-
 iar în sala din fund câțiva mai posaci, dintre
 erii-bătrâni, se învârtesc în jurul d-lui Iorga
 scotocească prin ungherele tocite ale buznă-
 or, cele din urmă resturi din gologanii meniți
 fie jertfa tombolei ce se aranjază în beneficiul
 edului destinat pentru clădirea viitoare „Sale
 cursurilor de vară”. Intre obiectele sortite pen-
 câștig, găsești frumoase lucruri datorite hăr-
 nei vălenencilor; mărunțișuri pentru toaletă,
 derii, gravuri, săpun și pudră chiar. Umilit
 scrisul a avut însă norocul să câștige o pălărie
 unal chic — ca mărime patru numere în mi-
 — căci de când petrece la Văleni, îi ieșise pă-
 prin căciulă. Culmea norocului a fost însă un
 clondriaș de țuică și înarmat într'o mână cu
 ariă într'alta cu clondirul, îmi fac binisor loc
 ntre oameni, ademenit de curiositatea de a ști
 ce beau vălenarii.

Petrecerea a durat până la ziuă și s'a sfârșit
 țărerea de rău a celor cari ar vrea „ca noaptea
 loc să stee...”

Din venitul acestor serbări s'a trecut în bene-
 ul pomenitului fond aproape două mii de lei,
 care apropie cu un pas mai mult înfăptuirea
 eșdilor celor cari vreau un centru de cultură
 tuturor Românilor, de aici și de peste hotare.
 se cuvine acum, ca noi sub ochii căroră se pe-
 aceste frumoase îndrumări spre bine, să a-
 em un cuvânt de laudă bărbatului providen-

tial, al cărui nume a devenit un simbol pentru
 cultura noastră și care e sufletul tuturor celor
 ce vorbesc și scriu o limbă românească — fără
 alegere de bătrâni și tineri — căci toți îl încu-
 joară cu aceeași dragoste. **Correspondent.**

Cursurile de vară din Vălenii de Munte.

*Istoria literaturii latine în legătură cu celelalte
 literaturi.*

Vălenii-de-Munte, 26/VII v.

„Vorbind despre istoria culturii latine înce-
 pută și desvoltată în cetatea eternă a Romii, —
Dea Roma, cum o numiau cei vechi — nu mă pot
 stăpâni de a nu-mi exprima o notă a mea perso-
 nală, împărtășită, bănuiesc, și de Dv.: Cum se
 face oare că „cel dintâi cetățean al Romii” de azi,
 e unul care nici nu se trage din vechii ascultători
 ai lui Cicero, nici nu e crescut în respectul și cul-
 tul lor, și pentru care, știut e de toți, nu are decât
 cuvinte de dispreț și ură? „Aluzie la primarul Ro-
 mei Nathan, evreu curat, conducător totodată și
 al intereselor evrești.

Astfel a început d. conferențiar Bogrea cur-
 sul său. Istoria literaturii latine se poate face din
 două puncte de vedere: Întâiul e acela științific,
 savant, cu interesul omului de știință care caută,
 cercetează, adună piatră lângă piatră ca să clă-
 dească o lume care a fost odată în plină înflorire
 și azi nu mai e. Și al doilea, se poate trata cu
 entuziasmul cald ce e pentru tot ce e veșnic și
 frumos.

Noi Români, coborâtori din Latini, purtători
 și moștenitori a spiritului latin, avem datoria de
 a o cunoaște tocmai din acest de al doilea punct
 de vedere. Căci dacă un Lord Byron, un Goethe,
 au avut accente de lirism pentru cultura latină,
 noi cu atât mai mult. Asachi a compus acele cu-
 noscute versuri închinat Romei:

„Un Român al Daciei se duce la strămoși să
 sărute ale lor morminte și să învețe a lor vir-
 tute”.

II.

Să cunoaștem istoria culturii latine, dar după
 ce? Ceea ce ni-s'a păstrat is insuficiente, frag-
 mente și opere mutilate cari nu pot oglindi în
 totul lumea aceea antică de poeți, eugetători și
 juriști dispăruți odată cu operele lor. „Istoria li-
 teraturii latine nu se înfățișează dar ca un câmp
 întins de ruine”, zice d. Bogrea. Un izvor pre-
 țios de a cunoaște literatura de atunci e cartea
 X a lui Quintilian, singura rămasă, cu care se
 rostese unele sentințe asupra mișcării intelectuale
 de atunci, rămase definitive și până azi. Alte iz-
 voare sunt autobiografiile.

Cicero vorbea de dânsul cu multă mândrie;
 Horațiu tot așa, ba mai mult chiar decât a făcut
 și a scris.

Alt izvor este inscripția rămasă, asupra că-
 reia trebuie să fim cu luare aminte ca să nu eu-
 fundăm unul cu altul care are același nume. Și
 în sfârșit pentru iubitorul de cultură este mijlo-
 cul acela lesnicios de a ceti istoriile scrise de con-
 temporani. După ce înșiră bibliografia germană,
 engleză și franceză, pomenește de puținele scrieri
 românești în această ramură. Așa este vechiul
 compendiu plin de greșeli al lui Atanasie, apoi
 Istoria literaturii latine de Gh. Dem. Theodo-
 rescu și alta de d. Evolveanu.

O interesantă expunere a sufletului latin ma-
 nifestat în literatură, ar fi în legătură cu spiritual
 vremii, cu toate producțiile intelectuale ale epo-
 cilor. Asemenea încercare a făcut-o marele Mom-
 sen, necompletă însă. Rămâne în seama viitoru-
 lui o asemenea operă. Ar mai fi de urmărit in-
 fluența literaturii latine asupra celorlalte litera-
 turi și cum se poate urmări acest spirit de influ-
 ență în cursul vremilor. Căci dacă poporul latin
 nu mai este viu, a rămas eugetarea și sufletul care
 trăiește încă în noi. „Tocmai fiindcă e mort, de
 aceea e viu încă” poporul roman. Așa ceva a în-
 cercat Taine, necomplet însă. Când și această o-
 peră se va face, atunci vom asculta dela două mii
 de ani distanță în timp, simfonia strămoșilor no-
 ștrii.

(Va urma).

Scrisori din Iași.

**O reacțiune binefăcătoare. — Un zid de nepăsare
 dărimat. — Iașul românesc dispăre. — Ce spun
 rapoartele medicilor și economiștilor. — Mișca-
 rea populației din Iași pe anii 1866—1910. — Ce
 soluție se impune? — Părerile d-lui profesor A.
 C. Cuza.**

Mă gândeam, nu cu puțină mulțămire, mai
 zilele trecute: — Au de multe ori și polemicele
 cât de pătimase, partea lor folositoare. Și uite.
 Atitudinea cea mai necuviincioasă, limbajul cel
 mai desbrăcat, ura cea mai aziatică, insinuarea
 cea mai fariseică, ignorarea cea mai neomenoasă,
 toate, pot să aibă în unele împrejurări față de
 massa numeroșilor ascultători, un ecou prielnic
 într'un senz; curios, protivnic și fatal de cele mai
 multe ori, scopului pentru care a fost născut. In-
 telegeți de ce e vorba.

De sigur, mult frământata chestie a plagiatu-
 lui dlui prof. A. C. Cuza a trebuit să capete o
 urmare *oarecare*. Trebuia să reacționeze într'un
 fel atâta pornire de ură și îngustime de suflet.
 — Știi dle Argin: Nu mă las până n'oi stărpi pe
 Cuza! — Și într'un fel, a reacționat. Evident.
 Studiul „despre Poporație” a devenit cu mult mai
 cunoscut — așa că justificam până într'un punct
 propunerea unei edituri — teoriile cuprinse în
 capitoul „Incheieri practice” și-au găsit un cere
 mai larg de admiratori, iar primejdia înmulțirii
 elementelor străine-evreiești a devenit pentru toți,
 o preocupare din ce în ce mai accentuată.

Era, dle Argin, cea mai nimerită pedeapsă
 pe care putea și trebuia s'o primească strălucitul
 economist dela Iași.

*

Un singur cuvânt — cam banal poate, cam
 prea „sensorial” așa zice, ca să fim en vogue —
 se desprinde din studiul Poporației în incheierile
 sale practice: *pieirim*; un singur cuvânt aruncă
 gândirea îngrijorată tipărirea statisticeii popora-
 ției din Iași: *pieirim*; un singur cuvânt au repe-
 tat prin rapoartele lor, medicii primari și econo-
 miștii specialiști: *pieirim*; un singur cuvânt pro-
 nunță și dl A. C. Cuza de atâția amar de ani prin
 studiile și conferințele sale: *pieirim*.

Și iată, azi, vorba aceasta, de-o pronunțare
 scurtă, fadă, chinuitoare, repetată de atâtea ori,
 mărturisim de prea multe ori, vorba aceasta a
 trebuit să pună pe gânduri și pe cei mai tembeli
 — *Pieirim!*

Natural, faptele și frazele prea des repetate,
 obosesc. Mai ales când ele hotărâse un adevăr. O,
 atunci devin insuportabile. — *Pieirim!* — da piei
 domnule și lasă-mă în pace, ar zice eternul cetă-
 țean grăbit, mucalit de astfel, bine dispus, de
 spirit și inteligent după cum vedeți — vezi Cara-
 giale — ...da piei că m'ai năucit!

Vedeți — adaogă presa, o! presa, reflectând,
 fiți siguri aceeași mentalitate de berărie sau de
 club politic. — Nu vă spuneam noi? Dl Cuza te-
 rorizează publicul cu repetatele sale fraze; dl Cuza
 atâță și nervează calmul — savanților noștri tru-
 baduri de cafea. — Dl Cuza suferă — ar zice —
 de... *periomanie*.

Hei, domnilor; Milenii, sute de milenii bie-
 tul moralist îngândurat a tipat și tipă mulțimei
 încăpăținate: Fiți oameni! — E atât de simplu.
 Și câți au înțeles adâncimea acestei vorbe. Căci,
 zice-se, a *înțelege* nu e numai a percepe o noțiune
 oarecare prin simțurile noastre afective, ci e: po-
 goriarea acestei noțiuni abstracte în lumea exte-
 rioară a faptelor. — Fiți oameni, ia senzul și al
 îndeplinirii unei purtări care săți motiveze vred-
 nicia acestui calificativ. Mult ponegritul Crist
 s'a răstignit pe cruce, strigând desnădăjduit po-
 porului veșnic indolent: Fii bun, fii drept, fii
 milostiv. Și câți l-au înțeles cu adevărat. Aproape
 nimeni.

Periomanie, de sigur. E obositor; aproape chi-
 nuitor pentru credințele noastre veșnic schimbă-
 toare, pentru plâzmuirea noastră mereu avidă de
 lucruri și senzații noi, gădilitoare, subtile; pen-
 tru excentricitatea ideilor noastre bolnăvicioase
 și rafinate; e obositor; e chinuitor s'auzi mereu,
 cu aceeași intenzitate, cu aceeași îndărătnicie
 pedantă, uneori cu aceeași impetuoșitate sfidă-
 toare, același cuvânt... ambetant și absurd: *pieirim*.

Dle Cuza, nu *pieirim*. Și dacă încă de pe la
 1870 un C. Flaișlein medic primar al orașului
 Iași — Mișcarea orașului Iași pag. 13 — un doc-
 tor Agappi — Cercetări demografice... 1876 —
 un P. S. Aurelian — Terra Nostra 1880 — un
 doctor C. I Istrati — o pagină din istoria con-

timporană a Românilor 1880 — un doctor Felix — Mișcarea pop. Rom. 1881 — zic că „elementul autohton scade treptat” și că golul se umple cu străini — să nu-i credem. Sunt basme și închipiri... periomaniste.

Nu pierim. Să vă dau cea mai strălucită dovadă? Cetiți, vă rog, împreună cu mine cu cea mai riguroasă atenție acest tablou statistic de mișcare a populației orașului Iași între anii 1866—1910. Cetiți-l în întregime, deși e cam obositor, și veți vedea cu de-amănuntul, enormitatea bolnăvicioasă pe care o susține dl prof. Cuza.

Tablou de mișcare al populației orașului Iași pe anii 1866—1910.

Anii	Ortodoxi și alte religii.			Evrei.		
	Născuți	Morți	Diferența	Născuți	Morți	Diferența
1866—1875	—	—	-6095	—	—	+2495
1876	1339	1346	-7	1690	890	800
1877	1186	1462	-276	1529	986	547
1878	1093	1454	-361	1602	1428	174
1879	1070	1574	-504	1704	1102	602
1880	1165	1420	-255	1488	1036	452
1881	1306	1337	-31	1612	1062	550
1882	1312	1536	-224	1612	1174	438
1883	1197	1414	-217	1455	1294	161
1884	1442	1159	+283	1345	802	543
1885	1376	1335	+41	1318	979	339
1886	1027	1187	-160	1513	1135	378
1887	1045	1074	-29	1496	932	564
1888	1031	1444	-413	1496	1339	157
1889	1034	1376	-342	1403	1073	330
1890	856	1342	-486	1490	839	651
1891	987	1515	-528	1481	1076	405
1892	932	1438	-506	1497	985	512
1893	1225	1335	-110	1333	880	453
1894	987	1335	-354	1547	923	624
1895	995	1242	-247	1676	915	761
1896	1051	1551	-500	1626	1199	427
1897	1029	1350	-321	1720	964	756
1898	1117	1374	-257	1623	1016	607
1899	1113	1269	-156	1637	873	764
1900	1173	1312	-139	1297	986	311
1901	1150	1393	-243	1264	896	368
1902	1186	1336	-150	1222	835	387
1903	1255	1321	-66	1022	652	370
1904	1321	1349	-28	1066	713	353
1905	1202	1475	-273	966	943	23
1906	1258	1325	-67	993	644	349
1907	1309	1550	-241	972	703	269
1908	1308	1384	-76	984	585	399
1909	1430	1634	-204	894	774	120
1910	1336	1491	-155	1035	705	330

Total: Românii pierd 13598 Evreii câștigă 18114

Va să zică: Românii pierd în 44 de ani 13.598 de suflete; iar evreii câștigă în aceiași ani 18.114 suflete.

Ce însemnează aceasta? Însemnează că noi Românii să ne pierdem vremea în discuțiuni și certe sterile; însemnează că ura celor rățaciți sau răi să zădărnicească munca de-o energie titanică a strigătorilor de redeșteptare; însemnează că nepăsarea noastră voită să ajungă atâta margine, încât să se întoarcă în ostilitate lașă față de cei ce cată să ne mântuiască?

Tabela de mai sus ne arată că situația orașului Iași e desperată; și să nu se uite, ea e identică cu cea mai mare parte a comunelor noastre urbane și rurale din Moldova lui Mochi Fischer.

„Mărturisim că nu cunoaștem în momentele de față, o problemă mai urgentă decât problema populației la noi în țară. Căci dacă noi Românii suntem mențiți să dispărem de prin orașe, să vegetăm pe la sate, și să fim înlocuiți de alte neamuri, precum se întâmplă de 60 de ani și mai bine, așa că multe comune urbane nu mai sunt astăzi românești decât cu numele, toată munca pe care o facem e zădarnică, din punctul nostru de vedere, căci nu noi vom culege roadele”. — Poporația. A. C. Cuza. Introducere, pag. IX.

Trebuie să reîmprospătăm energiile noastre pierdute. Trebuie ca, printr'un sistem complex de împrejurări să stimulăm vigoarea amortită de prin orașe, să pogorim în masele sărăcite și dezorientate puțința unei vieți mai omenoase.

Căci precum zice Cuza: „Cu cât o națiune e fizicește mai puternică, mai sănătoasă, cu cât se înmulțește mai cu înlesnire, cu atât e mai prosperă, pentru că ea stăpânește viitorul, adică puțința de a realiza cu timpul orice progres; și din contra, cu cât o națiune se înmulțește mai anevoe, sau abia se mai păstrează prin excedente de nașteri, fie ea de altminterlea cât de cultă și de bogată, cu atât decăderea ei e mai sigură, pentru că viitorul nu-i mai aparține”. — Despre Poporație. Mărirea și decăderea națiunilor. Cap. XIX pag. 382—383.

Așa dar „creșterea populației — unei țări sau unui oraș — este o condițiune de fericire și

de progres pentru indivizi și de mărire pentru națiuni”. — Cap. XX pag. 426. — „E timpul ca să ne încordăm toate puterile pentru a rezolvi o problemă care nu mai suferă nici o întârziere și care este însăși problema existenței noastre ca națiune. — Introducere pag. IX.

Cum. Cum vom putea spori procentul nașterilor pentru Români așa fel ca să întrecă procentul evreiesc? De sigur nu prin mijloace directe, nu prin legi și proclamațiuni, cum se întâmplă în Franța și cum s'a întâmplat și în statele vechi, ci prin mijloace indirecte, prin măsuri de interes economic.

Legea II a populației fixată în chip atât de strălucit de dl prof. Cuza, învederează că: „Limitele firești ale dezvoltării populației, sunt determinate în tot momentul de cantitatea mijloacelor de existență pe cari și-le poate procura și cu care este obișnuită să trăiască”. — Cap. XX pag. 430. — Ca atare — mărind cantitatea mijloacelor de existență, populația se va înmulți. „Dacă putem să înmulțim oamenii, aceasta nu o putem face decât prin acte favorabile înmulțirii productelor — J. B. Say-Pop. pag. 431 cap. XX.

E în interesul măsurilor practice ce rămân să se împlinescă, să știm cari sunt condițiile care determină această cantitate de mijloace de existență? Adică cari sunt părțile din structura complexă a organismului nostru social, ce rămân să fie supuse unei operațiuni chirurgicale; cari sunt elementele noi ce trebuiesc introduse; cari sunt condițiile multiple ce trebuie să le avem înaintea noastră.

Sunt condiții naturale — I Insușirile populației, rasa, puterea și energia ei, II Productivitatea și situațiunea solului, III Clima și anotimpurile — și Condiții sociale — I cunoștințele, sănătatea și moralitatea populației, II modul de administrare a intereselor publice, III Organizarea socială, IV Relațiunile dintre diferitele populații. — Cap. XX pag. 433 Pop.

„Între toate aceste condiții naturale și sociale, există o legătură foarte strinsă și fiecare e un factor care contribuie la determinarea cantității generale a mijloacelor de existență pe cari populația și-le poate procura și la stabilirea limitelor ei de dezvoltare”. — Pop. cap. XX pag. 433. —

Cu alte cuvinte, cu cât productivitatea și situațiunea solului, de exemplu, va fi prielnică dezvoltării unei agriculturi raționale și intențive, cu atât cantitatea generală a mijloacelor de existență se va spori, și cu atât, ca atare, populația dispunând de un surplus de forțe, se va înmulți.

Alt exemplu. Cu cât în organizarea social-economică a unei țări, vor interveni măsuri de acele care să sprijine comerțul și industria autohtonilor, cu cât modul de administrare a intereselor publice se va face vădit numai în folosul societății băștinașe, în mare parte amortită, cu atât, pentru aceștia, cantitatea generală a mijloacelor de existență se va spori și cu atât, ca atare, populația dispunând de un surplus de forțe, se va înmulți.

Măsurile prin cari s'ar accelera prosperitatea băștinașilor niciodată nu pot fi prea severe, căci ele izvoresc din marele, eternul și fatalul principiu general de viață. Fiecare popor, fiecare nație trebuie să trăiască. Dar, cu atât mai vădit, fiecare popor, fiecare națiune, pe teritoriul ei, trebuie să fie neîndurată în lupta pentru existență, trebuie să înțeleagă că fie ce colțisor pierdut prin imprudență, nepricepere, sau trădare, e ocupat imediat de elementul străin, gata ori când de a caparare.

S'apoi, pe un teritoriu determinat, două popoare, diferite ca rasă, ca credință, ca aspirații, ca concepție de viață, nu pot trăi. Așa se explică de ce, poporul evreu, străin și el ca rasă, obiceiuri, concepție de viață, religie — mai ales religie cari, să fie știut, la ei îmbracă cea mai desăvârșită formă de organizație socială și nu de cult supus pierzării — de ce, va să zică, poporul evreu nu poate trăi în împrejurarea aceleiași vieți naționale românești și de ce, după noi, gogorița asimilării iminente, fatale, e o proastă platformă de parvenire sau de umanitarism îngust.

În lupta vesnică de existență asemenea popoare mai presus de cele mai sfârșitoare teorii conciliante, sunt menite să se înlăture unul pe altul. Unul va fi învins, altul va fi învingător. Asta e sigur.

Și atunci, ori ce popor pentru apărarea su-

perioară a existenței sale „e îndividuit a se lupta pe toate căile, prin toate mijloacele, iar năvălitorii nu au dreptul să se plângă și să protesteze, măcar în numele umanității. Căci umanitatea e în sine care și fiecare are dreptul și datoria să zică: *umanitatea sunt eu*”. — A. C. Cuza. Pop. Cap. XX pag. 461. *Corneliu Carp*

Romanii între Balcani și Dunăre.

II.

Di Pârvan trecând la oștile cari au stat la Tropaeum arată că știm bine că a stat acolo un troac și o vexilație (un steag) amestecat. Kadikioi s'a aflat o inscripție. Steagul era al tuit din o parte din legiunea I-a italică din Moesia și din a V-a macedoneană dacică. E vorba de un altar ridicat lui Neptun. În fruntea vexilației era un centurion (sutaș) dintr'una din legiunile pomenite și altul din cealaltă. Unul cel din legiunea V-a macedonică poartă numele barbar de Eptidus dar unit cu cel latin de Modestus. Cel din leg. I italică are nume latin: Valerius C. mens. S'au mai găsit trei altare de piatră, înscrite, pare-se, la zeități felurite tot de acești tași în numele legiunii din care făceau parte. Altarele s'au întrebuintat la o clădire din cetatea din veacul al IV-lea. Vexilația pare a fi stat la Tropaeum Traiani în timpul năvălei Costobocilor, când a căzut Daizus fiul lui Comozous, a cărui piatră de mormânt de asemenea s'a găsit. La vala Costobocilor s'a întâmplat pe la 170 (Paninias); iar o inscripție ne spune că între 175—180 I. Iulius a purtat lupte cu acești barbari Achaia și Macedonia.

Deci au năvălit tocmai, când Marcus Aurelius era așa de grămadit de războiul cu Marcomanii încât a adus împotriva lor nu numai oaste din Africa, dar a înarmat până și pe robi.

Legiunea XI Claudia, care avea castrul situat la Durostorum (Siliștră de azi) era dusă în Panonia. Legiunea a V-a maced., era mutată în anul 170 în Dacia, iar leg. I-a italică era la războiul cu Marcomanii cu toți auxiliarii ei. La de ce la Tropaeum au trimis o vexilație mixtă luată din cele două legiuni.

Înainte de războiul cu Marcomanii se afla la Tropaeum o parte din legiunea a XI Claudia Durostorum. O inscripție ne arată acest lucru pe vremea lui Antonius Pius și a fiului său. Este și o dedicație din 161 împăratului ce a murat după Pius.

După războiul, iar legiunea dela Durostorum a părăsit Tropaeum. E o inscripție de pe la începutul veacului al III-lea, când Tropaeum Traiani se urcase în rang, era municipiu. E și o inscripție de piatră (sarcofag) pe care stă scris leg. XI Claudia.

Tropaeum va fi căpătat rangul de municipiu sub Septimius Severus și Caracalla, când era guvernator în Moesia. Ovinus Tertullus și țeară înflorea. E inscripție de după 211, cea dintâi care se da orașului numele de municipium.

În veacul al III-lea încep năvălirile barbarilor în Dacia și Moesia inferior. Sub Severus Obia și Tyras cad în mâinile Goților. În 238 Goții și Carpii intră în Dobrogea, predă orașul Istru etc. Septimius Severus în 238 drege drumuri militare, dela Marcianopolis spre Miază-Noapă până la Durostorum și Tropaeum, făcând la loc podurile și pavând șoselele. Tullius Menophilus guvernatorul Moesii inferior întărește Marcianopolis, capitala țării, încheie pace cu Goții și împiept Carpiilor.

În 240 cetățenii din Tropaeum Traiani ridică o piatră în cinstea lui Gordianus, împăratul din acea vreme.

În 248 năvălesc iar Goții și Carpii, dar nu pot lua Marcianopolis. Zidurile ridicate de Menophilus și-au ajuns scopul. Dar pustiesc satul.

Se găsec inscripții și din a doua jumătate a veacului al III-lea. E de crezut că Tropaeum era întărit cu ziduri de piatră. Dar cătră sfârșitul veacului al III-lea, Goții l-au dărâmat cu desăvârșire și locuitorii lui s'au împrăștiat în cetățile și lagărele vecine.

Pe ruinele cetății din veacul al III-lea se în-
rebuința ca material de clădire pietre cu in-
scripții din ruinele lui, s'a înălțat în veacul al
V-lea, cetatea ale cărei ruine le mai găsim astăzi
în ființă.

Cronica literară.

— Poeți fără volum: I. U. Soriciu. —

De C. Ș. Făgețel.

De câțiva vreme se face mare sgomot în
jurul poetului Cincinat Pavelescu, sgomot
venit din faptul că după o îndelun-
gată serie de ani, — când toți scriitorii
tineri din generația noastră își au vo-
lumul lor, — poetul Cincinat, cu o îndărătnicie
ră, a lăsat să treacă vreme până când, în cele
urmă, s'a hotărât să-și tipărească volumul.
Faptul acesta a dat de lucru criticilor noștri. A-
mintiri duioase au fost răscolite, vremuri de pe-
ceeri armonioase au fost invocate, spiritualele
sigrame ocazionale, create „stande pede” au fost
discuțate în discuție. Unii au mers până acolo în cât
s'au sfiit să facă aluzii răutăcioase și ironii
dăscătoare la adresa dlui Cincinat. Tot ce s'a
zis, care va să zică, cu acest prilej, n'a privit,
aproape de loc, opera poetului.

Discuția s'a învârtit în jurul faptului că d.
Pavelescu și-a strâns în sfârșit, versurile străluci-
toare într'un volum.

Și dacă se ține seamă că poetul Cincinat nu
merită nici prin scrisul său și că nici nu a luat
parte, decât într'un chip foarte redus, la mani-
festările literare din ultimul deceniu, apoi,
totim, cu atât mai mult, că ne este îngăduit a
ocupa aici, de un alt scriitor de talent și totuși
un volum care aprăține, atât prin sufletul cât
prin opera sa vremurilor nouă de prefacere de
literaturii românești.

Pentru ca să poți înțelege pe deplin pe Soriciu
trebuie să știi că el se cere numai decât să cunoști pe Soriciu
și ca să cunoști pe Soriciu omul îi va fi
foarte greu. Pentru că acest suflet de o cu-
lmine feciorelnică, acest caracter de cea mai no-
bilă și aristocratică cinste, nu se desvăluiește de
la rar de tot, atunci când el, în sfârșit, s'a hotă-
rât să lege prietenie.

Soriciu e un om tăcut din care cauză, de bună
mă, multora le va face impresia de „ursuz”.
Iorga spunea, mai zilele trecute, că-i o față
de lemn. Dar când te vei alipi de el, când îți va po-
zi multe pătăni prin care a avut să treacă,
băria lui desfășurată la Săcele, în ținutul
sovilui, dragostea de locul și de oameni pe
în chip forțat a trebuit să-i părăsească pentru
a duce o viață de neajunsuri în mijlocul unei
societăți putrede și pervertite, vei înțelege, nu
atunci, ce frumoasă comoară sufletească stă-
te „mocanul” acesta care-și rătăcește adesea
prin străzile Bucureștilor, pentru ca să fie
uit de atingerea atâtor animale de apă și de

ate nopți n'am petrecut în tovărășia lui So-
făurind planuri de luptă, planuri care în-
aran și entuziasmau tinereta noastră, pla-
insă, cari au trebuit să cadă zdrobite, ori
ate ori ne-am încercat să le înfăptuim.

De I. U. Soriciu îl întâlnim în paginile „Să-
mănătorului” încă pe la începutul anului 1905,
când poezii euceritoare, atât ca formă cât și
rind, poezii pline de avânt și lirism. El pu-
se încă de multă vreme, de pe când era elev
scolului din Brașov, în revista „Familia” a
scolului Iosif Vulcan. Colaborarea sa la „Să-
mănătorul” devine asiduă, până la moartea re-
dădă până la plecarea dlui Iorga de acolo.
dată sunt morți cari viețuiesc și astfel a
„Sămănătorul” cât timp a fost pe mâinile
Ion.

er să răscolim prin nenumăratele poezii ale
ui nostru, poezii pornite dintr'un ascunziș
se neprihănit.

ntru că spațiul nu îngăduie, nu vom putea
i decât fragmente cât se poate de reduse:

Nostalgic.

brăvile îmbracă veșmânt de sărbătoare,
ntore pribege pasări la cuibu nstrăinat
din războiu, în cântec, oștiri biruitoare
loinele trezite câmpii și văi străbat.

Străbuni, plutași prin veacuri în mersu-vă isteț
Imi răsăriți în minte: stăpâni pe-a voastre turme,
Lăsând la limbi străine a doinei noastre urme,
Păstrind comoara sfântă dela bătrâni rămasă:
Pământul v'a fost vatră și cerul v'a fost casă.
Voi cei mai buni ai firei de, Domnul temători,
Păstori ai limbei noastre și-ai turmelor păstori,
Pribegi sub cerul liber, rizând de vânt și ploii,
Veniți, și-n largul zării luați-mă cu voi!

(Sămănătorul anul V-lea.)

Soriciu știe să prindă notele cele mai calde
din natură, pe care o iubește cu multă patimă, și
să le pună în legătură cu sufletul său.

Chemare.

Apusul tinde valu-i de aur peste dealuri
Și mierla își începe sfințitul psalm de seară
Duios răsună 'n vale, în tremur de chitară,
Păraele lovindu-și argintul de pe valuri

Din umbra-i neseacă setos s'a adăpat
Sărmanul suflet singur, în noapte scufundat;
De s'a trezit la viață al cătului meu vers,
E c'ai privit spre mine în dulcele tău mers
A ta este cântarea ce plină de misteruri,
S'a înălțat cu fumul tămâii cătră ceruri

A ta este lumina, ce 'n jurul meu plutește
Și flacăra ce gândul pribeag mi-l încălzește
Căci, vrînd să mi-s'arete ael ce dă viață
Intreaga-i strălucire și-a coborît-o 'n față.
Ți-a strecurat în suflet adăncurile milei,
Și-n ochii dulci, eucernici, lumina dulce-a zilei
Și sufletu-mi, adăncul voind să înțeleagă,
S'a furișat în visu-ți curat. Și tu-mi ești dragă!

(„Sămănătorul” anul V-lea Nr. 36).

Poeziile romantice ale lui Soriciu au o nuanță
fină de adânc respect față de sufletele de fecioară.

Icoanei.

Tu nu ai mamă pământească
Minunea mea cu ochi senini,
Tu te-ai născut în zi cu soare
Din parfumații, albiu erini.

Tu te-ai născut în zi de vară
Din parfumații, albiu erini,
Ți-au dat surăsul zorii zilei
Te-au învățat să te închini.
Spre tine s'a întors o lume
Dar numai eu m'am închinat
Căci numai mie mi-ai fost dragă
Și azi mă tem c'o fi păcat!...

(Ramuri An. IV Nr. 23).

Cântecile lui Soriciu sunt numeri de proslă-
vire, în care tremură sinceritatea unui suflet naiv
și neîntinat. Cetiți poezia Magdalină și o să
vă convingeți de puritatea ce se degajează din
versurile lui. Pentru ca să poți cuprinde toate
frumsetea poeziilor lui nu-i de ajuns cadrul unui
articol de foileton. Un studiu amănunțit se poate
face asupra bogatei sale activități poetice. Ca
încheere nu ne putem, însă, opri de a nu cita
câteva versuri din cea mai frumoasă poezie a lui
Soriciu:

Chemare.

Al meu e cântecul, a mea-i credința,
Al meu e dorul sfânt de libertate,
Tu lasă lumea gândurilor triste
Și vino, vin' cu mine.

Vei fi a mea lumină întrupată,
Și Dumnezeu va fi atunci al nostru,
Pătrund-vom adăncurile firei
Ducând cu noi lumina

Iubirea care furia 'mblânzește
Și domolește al patimilor vifor,
Și sufletul din noaptea lui adâncă
Il chiamă la viață...

A mea este puterea învingătoare
A bradului-străjer pe vârf de munte,
Al tău este parfumul blândeii roze.
O, vino, vin' cu mine!

(Ramuri An. II. Nr. 5).

Cântec.

Fata popii dela noi,
Sărut ochii amândoi,
Buzele subțiri și moi
Umeri rotunzi și goi.
Dăm să-ți gust și eu din vin,
Sărutați-ași albul sin

Și gropița din bărbăie
Că-mi răpi odihna mie.

Ai aici versurile unui suflet sănătos, unui su-
flet care vede tot precis și lămurit.

Soriciu este unul dintre puținii scriitori care
a păstrat neatins principiul literaturii naționale.
El a luptat pe toate căile pentru apărarea acestui
principiu și lucrul acesta l'a și hotărât pe Soriciu
să treacă la revista Ramuri, singură care mai
păstrează astăzi caracterul vechiului Sămă-
nător.

Ar fi interesant de urmărit și felul cu totul
nou la noi cum a lucrat Soriciu în ziaristică. La
Viitorul, unde a fost ca redactor, el izbutise
să creeze o atmosferă limpede și să dea o înfăți-
șare cu totul modernă ziarului de partid, prin
discuții cu totul academice și lipsite de limbajul
trivial al presei noastre. Ba ce e mai mult Soriciu
intronase acolo și rubrica: Jidani în presă.
Noi însă, prietini lui, cerem să ni-se dea volu-
mul de poezii.

Cronică școlară.

— Adunarea generală a reuniunii învățătorilor
din jurul Gherlei, ținută în Gherla
la 6 August st. n. —

— Corespondență specială. —

În tot anul ne-am îndatinat câte cu o adunare
generală, ținută în Beclean, Dej ori Gherla, —
locul nu importă, — fondul rămâne același, nu-
mai forma se mai schimbă, conform timpului și
împrejurărilor.

Aceasta platformă se practică ani de-a rândul,
fără nici un interes de cauză, iar discuțiilor se-
rioase nu le-a sosit încă timpul.

Înainte de-a reveni la obiect, nu pot rotăcea
o împrejurare și anume: oare adunării noastre
nu i-a fost locul Lăpușul-ungurese, unde s'a ți-
nut și sfințirea noii biserici? unde puteau lua
parte și alți intelectuali afară de membrii reu-
niunii? Nu era cu mult mai impunător? Sau,
trebuia amintit în raportul general motivele pen-
tru cari nu s'a ținut acolo ci în alt loc, chiar în
aceeași zi.

Dar să reviu la obiect.

După vorbirea de deschidere frumoasă și ins-
tructivă a dlui vice-președinte, se trimite o te-
legramă de încredere președintelui care suferă
de o boală grea, dorindu-i însănătoșare. Intrînd
în ordinea de zi, se citește raportul general de
pe anul 1910—1911 în care se constată că: averea
reuniunii e 5020 cor., se constată activitatea rod-
nică a subreuniunilor pe toate terenele. Se trece
apoi la alegerea comisiilor: pentru cenzurarea
raportului general și a bugetului, pentru încasa-
rea taxelor și înscrierea de membrii noi și pen-
tru eventuale propuneri.

Sfârșindu-se ședința primă, urmează banche-
tul, la care afară de membrii reuniunii am re-
marcat pe dnii: Andrei Todoran și rev. domn I.
Vele, canonic din Gherla.

Precum, cu ori ce ocaziune așa și aci s'a toas-
tat pentru patriarhul Romei, Maj. Sa, președin-
tele și vice-președinte, răsplătit a fost de aplauze.
toastul Rev. domn Ioan Vele, în care arăta rolul
reuniunilor în favorul omeniei, aduce elogiul
bărbaților cari s'au ocupat cu organizarea reu-
niunilor. Închină pentru reuniune și membrii ei.

După banchet a urmat ședința a doua. În
urma micilor referiri se trece la propuneri din-
tre cari trei ne interesează mai de aproape: In-
ființarea orfelinatului, despărțirea cantoratului
de postul învățătoresc și înființarea unui fond cul-
tural. Inființarea orfelinatului fiind în eurgere,
se trece la a doua propunere, care după mai
multe desbateri nu s'a riricat la valoare de con-
clus, fiind dieceza noastră săracă, iar comunele
numai pe lângă cantorat sunt în stare a susține
școlile. A urmat propunerea a 3-a ca cea mai ac-
tuală, care se primește numai în principiu, deven-
dînd actuală numai după introducerea noului
arhieru. Doamne — înființarea unui fond cul-
tural nu-i actuală! În 1908 la adunarea din Bec-
lean colegul Constantin Man prin o disertație
frumoasă — atunci era actuală — arăta necesi-
tatea înființării unui fond cultural, iar azi nu o
actuală. Când ajutorul dela stat nu se capătă, când
școlile se închid, când învățătorii rămân pe dru-
muri, nu-i actuală. Energie dlor! energia nu
lipsește. Oare dela arhieru să așteptăm toate!

Propunerea s'a ridicat la valoare de conclud. și ce va urma de acum? O să vedem. De eram la Lăpuș, ce ziceau oaspeții? In Gherla? — afară de zidurile preparandiei și conștiință, nu ne-a certat nimeni, căci afară de șasă Gherleni, alții nu ne-au onorat cu prezența.

Un învățător.

INFORMAȚII.

ARAD, 10 August n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță o neînsemnată schimbare a vremii, pe alocuri cu ploi și furtuni locale.

Temperatura la amiazi a fost de 25.8° în Budapesta, de 30.3° Celsius în Arad.

— **Reprezentarea trupei Bănuțiu la Bistrița.** Corespondentul nostru din Bistrița ne scrie: Duminecă în 2 August am avut fericirea să salutăm în mijlocul nostru mica dar însuflețita trupă a dlui A. P. Bănuțiu. Deși luna acum în vreme de vară e cam împrăștiată, totuși la stăruințele însuflețite ale dlui avocat Dr. I. Popp, a venit un public numeros din Bistrița și din jur să asculte frumoasele prestațiuni ale dlui Bănuțiu, dlui Crișan și ale d-șoarei Anuța Voileanu. S'a jucat piesele „Jertfa” și „Bucătăreasa” așa cum pe la noi rareori am avut prilejul să vedem, într'o limbă frumoasă și cu desăvârșit simț artistic, iar d. Crișan ne-a cântat minunate doine românești, acompaniat fiind la pian de d-șoara Voileanu într'un mod maestru. D. Calmuschi a declamat vr'o câteva monoloage comice, cari au stârnit mult haz și voie bună. Dorim ca artiștii noștri să ne mai cerceteze cât de des.

— **Nouă biserică gr.-cat. română în Arad.** Am amintit în unul dintre numerele noastre trecute că biserica gr. cat. română din Arad, convingându-se că noua clădire din strada Deak nu va putea corespunde menirii sale, a cerut dela oraș să-i cedeze un loc mai potrivit.

Consiliul comunal din Arad, în ședința

sa de ieri, Miercuri, a împlinit cererea comunității bisericești și i-a cedat locul din colțul stradelor Teleki și Pöltenberg.

— **Maj. Sa la manevrele generale.** Ziarele din Viena aduseseră știrea că Maj. Sa a renunțat să ia parte la manevrele generale, fiind prea obositoare.

O telegramă din Cașovia anunță acum că acolo se fac pregătiri mari, din cari se conchide că Maj. Sa totuși va conduce manevrele în persoană.

— **Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor** dela școalele populare conf. gr. ort. rom. din protopopiatele Aradane I—VII. *Avi-săm pe cei interesați, că neprimind încă răspuns dela comuna bisericească Budapesta și fiind timpul înaintat, ne-am determinat a convoaca adunarea generală de estimp la Arad pe 4 (17) Septembrie a. c. Programa se va publica la timpul său în toate foile.* — Presidiul.

— **„Deșteaptă-te Române”...** Din Telega (România) se scrie: In timpul reprezentației teatrale de Duminecă între primul și al doilea act, fanfara dlui Rotescu a cântat marșul „Deșteaptă-te Române”. Publicul care era numeros cum nu s'a mai văzut în Telega, a aplaudat marșul.

Un străin (german) probabil din neștiință, crezând că face o glumă a șuerat. Publicul indignat a linșat pe străin dându-l pe mâna șefului de secție spre a-l aresta, scâpându-l cu chipul acesta de furia mulțimei.

In această învălmășală un domn avocat din București indignat de purtarea aceluia străin a strigat să iasă afară toți străinii necuviincioși, lucru care a indignat pe d. Manole Luca administratorul băilor. A urmat un schimb de cuvinte și cu mare greutate s'a înlăturat un scandal care putea lua proporții foarte mari. In urmă muzica a cântat 15 minute „Deșteaptă-te Române” făcându-se o frumoasă manifestație.

— **Confiscarea unui ziar vienez.** Din Viena se telegrafiază că numărul de azi dimineată alui „Neues Wiener Journal” a fost confiscat pentru un articol „Moștenitorul de tron și ministrul de război”, în care moștenitorul de tron e muștrat că a cerut dela Maj. Sa înlocuirea ministrului comun de război.

— **Marinari spanioli răsculați.** Din Madrid se anunță că marinarii încrucișătorului spaniol „Numancia” s'au răsculat. La început, cercurile oficiale au încercat să tănuiească răsvrătirea marinarilor. Acum însă și oficiosul „Diario Uni-

versale” recunoaște că e vorbă de o conspirație republicană. La început s'au răsvrătit toți marinarii, dar 60 de inși la stăruințele ofițerilor s'au supus.

Tribunalul militar a condamnat pe 26 răsvrățiți la moarte. Se zice că șefii au și fost executați.

— **Nou avocat român.** Primum următoru aviz: Am onoare a vă aduce la cunoștință, că am deschis cancelarie advocațială în Hațeg, (fostu local de cancelarie Dr. Ștrăitariu).

Hațeg, datul postei Cu stimă Dr. Em. Șelariu avocat.

— **Anunț.** Cursurile „Școlii pentru economie și industria de casă”, susținută de „Reuniune femeilor române din Sibiu”, se încep la 1 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălarea și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors, țesut. E de dorit, ca elevele să se prezente punctual pentru a lua parte la pregătirile pentru inaugurarea festivă a noului local al școlii casa proprie a reuniunii. Informații se pot primi dela **Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.**

— **Otel „Edison” Budapesta.** In centrul capitalei s'a deschis la 1 August otelul „Edison” denumit de numele genialului inventator, la o distanță de 10 minute dela gara de nord și sud lângă tramvaiului aproape de teatrul „Király” (Ș. Hársfa 59). De îndestulirea pretențiilor pasagerilor se îngrijește proprietarul Iozsef Pollák, de camere, aranjate exigențelor moderne, cu iluminare leectrică, încălzire centrală, camere baie, stau la dispoziția călătorilor.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de logică

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul
In fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială

— Petreceri, concerte. —

13 August n.

Cuștelnic. Teatru („Tinerete-nebunețe”, „Vijitoarea” și 3 dialoguri comice) urmat de joc

Leon Tolstol.

81

RĂSCOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Un mic grup de oameni eși din Olmütz și cu toate că vântul nu bătea în ziua aceea, un suflu ușor pluti deasupra armatei, mișcând flamurile cazacilor și făcând steagurile să fâlfâiască. Părea că armata își exprima bucuria la apropierea împăraților.

O voce comandă: — **Smirno!** și numai decât, cuvântul acesta, se repetă pe toată întinderea armatei, ea cântatul cocșilor în zori de zi, apoi totul amuți. Goar-nele primului regiment de cavalerie cântară marșul general. Se auzi foarte distinct glasul tânăr și mângâios al împăratului Alexandru, care felicită armata. Apoi, drept răspuns, primul regiment scoase un hura formidabil, asurzitor și voios.

— Hura! hura! hura! se striga din toate părțile și fiecare regiment, unul după altul, îl primea pe împărat în sunete de goarnă, strigând hura!... apoi izbucniră fanfarele, și încă odată hura! hura! Si sunetele trompetelor și ale vocelor omenesti se amestecară într'un svon asurzitor.

Tânărul și frumosul împărat Alexandru, în uniformă sa de gardă ecvestră, cu tricornul pe cap, atrăgea luarea aminte a tuturor prin glasul lui sonor și blând.

Rostow, care sta alături de gornisti, îl zări pe împăratul de departe și-i urmărea din ochi orice mișcare făcea. Când țarul fu la douăzeci de pași de dânsul, el putu deosebi toate trăsăturile chipului său frumos și

plin de fericire. El avu un sentiment de duioșie și de extaz așa cum nu avusese încă nici odată.

Orice mișcare a împăratului îl fermeca.

Alexandru chemă la sine pe comandantul regimentului și-i șopti câteva cuvinte. Țarul adresă apoi o mulțămire ofițerilor și Rostow îi sorbea cuvintele ca și cum ar fi căzut din cer.

— Vă mulțamesc tuturor, din toată inima, domnilor, ați meritat drapelele Sfântului Gheorghe, și sunteți demni de dânsule!...

Alexandru mai rosti câteva cuvinte pe cari Rostow nu le auzi, și soldații cu toată puterea plămânilor lor strigară: Hura!

Alexandru se îndepărtă din ce în ce mai mult, oprindu-se în fața altor regimente, și în curind Rostow nu mai putu deosebi decât penele albe ale tricornului împărațesc, în mijlocul suitei. Printre oamenii suitei Rostow îl recunoscu pe prințul Andrei stând cu neglijență și indolență pe calul său.

Dupăce Alexandru făcu ocolul regimentelor, trupele începură să defileze și Rostow trecu, pe calul său Beduin, în fața împăratului, care stătea șolat de suita sa.

— Cei din Pavlogratzi sunt niște viteji! zise împăratul.

După revistă, ofițerii se adunară în grupuri și începură să vorbească de recompense: ei erau siguri de victorie, ca și cum ar fi câștigat cele două bătălii, în care fuseseră înfrinți de francezi.

LV.

A doua zi după revistă, Boris însoțit de urările de răușită ale lui Berg, merse să facă vizită prințului Andrei.

„Înțeleg, își spunea el, că Rostow care primește

dela tatăl său cu zecele de mii de ruble, nu vrea să facă plecăciuni, nici să-l facă „pe lacheul”, dar eu buie să-mi croesc calea singur, și nu pot lăsa să scape nici un prilej”.

Prințul Andrei nu se afla în ziua aceea la Olmütz, văzând orașul unde se găsea statul major și corpul diplomatic, și în care sălășluiau cei doi împărați și mai mult dorința de a face parte din această lume superioară.

Când ceru să-l vadă pe Bolkonsky în casa unde stătea Kutuzow, toți aghiotanții și chiar plantonierii căroră se adresa, îl întâmpinară în așa fel, ca să-l a înțelege că prea vineau mulți ofițeri cu el aceluiași se săturaseră de așa vizite. Dar cu toate acestea, tocmai din pricina aceasta, Boris se întoarse aceluiași zi la Olmütz.

Prințul Andrei era de data asta acasă. Boris îl introdus într'un salon mare, unde fără îndoielă dansase altă dată, dar unde se vedea acum cinci scaune și un clavecin.

Un aghiotant în halat persan scria, un altul ședea la o masă, Nesvitzski, era întins pe pat, vorbind și rizând cu ofițer. Un al treilea cânta la clavecin un vals vechi. Al patrulea sta pe jumătate culcat pe clavecin și cânta.

Nimeni nu păru a-l băga în seamă pe Boris: înșel, aghiotant care scria îi zise cu necaz că Bolkonsky era de serviciu, și dacă ținea să-l vadă ar face să-l ducă între la stânga, în sala de primire.

Boris mulțami și eși din odaie; el găsi în saloan primire zece generali și ofițeri.

Prințul Andrei îl asculta tocmai pe un bătrân cu pieptul presărat cu decorațiuni, și care-i făcea raport. Generalul se ținea drept, cu brațele

mul din curtea „Ana Porimă”. Inceputul la 7 seara.

Teatru („Malițiosul” de A. Kotzebue) de joie în pavilionul de vară a hotelului „Ana”. Inceputul la orele 8 seara.

Concert și teatru („Trei doctori”, localizată) urmat de joie în curtea sfintei (în caz de timp nefavorabil în sala școlii). Inceputul la orele 9 seara.

13 August n.

Teatru („Dragoste copilărească”, localizată de... Dr. Șeghescu) urmat de sala hotelului „Regele Ungariei”. Inceputul la orele 8 seara.

amele sunt rugate a se prezenta în costume ști.

ECONOMIE.

Profitul semestral al »Albinei«.

Profitul obținut în semestrul expirat se în mod demn lângă rezultatele îmbucurătoare ale anilor precedenți și dovedește prosperitatea continuă dezvoltare și consolidare a »Al-

profitul net se cifrează cu suma de K 257.636, față de perioada corăspunzătoare a anului precedent o creștere de circa K 27.000. Rentabilitatea capitalului social de K 3 milioane este de 8.59% față de 7.70% în anul 1910. Cum semestrul II. al anului de gestiune de regulă este operațiilor este mai vie, este speranță mare, că profitul net al anului curent va fi superior celui al anului expirat.

Profitul activelor de K 44,324.883 dela finele anului I. a. c. este în creștere față de aceeași perioadă a anului 1910 cu circa K 5,600.000 și față de 31 Decembrie 1910 cu circa 2,700.000, pe profitul brut al sem. I. 1911 se cifrează cu K 25 față de K 1,033.766 în 1910.

Profitul intereselor de tot soiul, încasate în anul 1911, cu toată creșterea extraordinară a afacerii active, a crescut față de semestrul I. 1910 cu circa K 140.000 la K 1,141.115, vizibilitatea s'au redus la jumătatea celor din anul 1910 dela K 24.351 la neînsemnata sumă de K 1.500.

Caracteristicile poziții mai însemnate ale activelor pasive în sem. I. 1911 prezintă față

de 1910 următoarele schimbări: Escontul o mică reducere dela K 14,489.953 la K 14,054.625; din contra au crescut cu circa K 2,200.000 la K 5 mil. 425.201 Creditele camb. cu acop. hipot.; cu rotund K 1 milion Imprumuturile ipotecare la K 11,467.789 și Conturile-Curente dela K 3 mil. 804.713 la K 6,048.635; în fine Efectele publice cu circa jum. milion. la K 3,455.251. La pasive remarcăm o creștere considerabilă la Depozitele spre fructificare, cari se cifrează cu K 21,677.625, arătând față de Iunie 1910 o creștere de rotund K 2 mil., iar față de finele anului 1910 o creștere de K 1,670.000. Circulațiunea scrisurilor fonciare încă a crescut considerabil la K 9,566.500 cu circa 1 jum. mil. față de 30 Iunie 1910 și cu K 1,100.000 față de finele anului 1910. Fondurile de rezervă în fine, incl. fondul de garanție al scrisurilor fonciare, fondul de pensiuine și fondul P. Cosma, acesta din urmă de K 40.215, se cifrează conform bilanțului semestral ultim cu 2,234.324, arătând față de Iunie 1910 o creștere de aproape 330.000, iar față de 31 Decembrie 1910 un sopr de circa K 245.000.

„Rev. Ec.”

Poșta Administrației.

Ilie Lucaș, Șebiș. Am primit 14 cor. abonament până la finea anului 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografie, Nichin și 1911

BEISZ MIKSA fabrică de MOBILE

în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

trupului, cu o expresiune de lingușire mare. — „Așteaptă-te bine! foarte bine! binevoiti, vă rog, a spus prințul Andrei în rusește.

— „Așteaptă-te pe Boris, și ne mai luându-l în seamă pe care-l urmărea, rugându-l să-l mai asculte o propoziție de tână. Boris înțelese în acea clipă, simțise de mult, că afară de subordonarea la stabilitate de regulamente, există în armată o mare mai reală, aceea care-l silea pe general să se respecte cu respect bunul plac al căpitanului prinț. Când acesta prefera să stea de vorbă cu simplul Drubetzkoj. Și mai mult ca ori când, Boris să servească sub această disciplină ocultă. — „Așteaptă-te că prin simplul fapt de a fi fost recomandat Andrei, el ocupa un loc cu mult mai important decât un general, care, în orice împrejurări, l-ar fi avut un singur cuvânt fiind în rînduri.

— „Bine, scumpul meu, îi zise prințul Andrei, tot așa devii aghiotant?”

— „Aș dori să adresez o suplică comandantului Kuraghin i-a scris cu privire la mine. Și că pentru a se scuza: Mi-e teamă că garda noastră în foc.

— „Bine, o să vorbim noi de toate acestea, dă-mi un nume numai pe acest domn și sunt al d-tale. — „Așteaptă-te că prințul Andrei îl anunța pe general, că nu împărțase de sigur păreri lui Boris față de avantajii subordonării oculte, fulgeră cu prioritatea ofițerului care-l împiedecase să vorbă aghiotantului.

— „Așteaptă-te tulbură, el se întoarse în altă parte, și se îndreptă spre așteptarea prințului Andrei.

— „Bine, scumpul meu, m'am gândit la d-ta, spuse prințul Andrei ducându-l pe Boris în salonul unde era

clavecimul — ai face bine să nu te duci la Kutuzow: o să-ți spue o mulțime de amabilități, te va invita la masă, și asta va fi tot.

— „Va fi în curind aci un întreg batalion de aghiotanți și de plantoni. Dar am un amic excelent, prințul Dolgorukoff... De altmintrelea Kutuzow și noi toți, n'avem în acest moment nici un prestigiu; totul e în mâna împăratului Alexandru. De aceea am face mai bine să-l vedem pe Dolgorukoff, căruia i-am și vorbit de d-ta; poate va ști el să-ți facă un loc mai aproape de soare.

— Prințul Andrei se încălzea în totdeauna când lucra la înaintarea vre-unui tânăr. Sub pretext de a obține pentru alții favorurile pe cari era prea orgolios să le primească pentru sine, el trăia în acest mediu care împărțea favorurile și care-l atrăgea fără de voe.

— Seara era deja înaintată când prințul Andrei și Boris intrară în palatul pe care-l ocupau în Olmütz împărații și suita lor. În ziua aceea avea loc un consiliu de război la care lua parte Kriehofsrathul și cei doi împărați.

— Cu toate că bătrînii generali Kutuzow și prințul Schwarzenberg erau de altă părere, se luase hotărîrea de a se reincepe imediat ostilitățile, și de a se da o bătălie în regulă în noaptea lui Bonaparte. Dolgorukoff, unul din cei mai aprinși partizani ai atacului, se retrăsese tocmă din consiliu, obosit, istovit, dar animat și mândru de a fi repurtat victoria în consiliu.

— Prințul Andrei îl prezintă pe Boris, dar Dolgorukoff îi strinse mâna cu putere fără a spune un singur cuvânt lui Drubetzkoj, și dete drumul gândurilor care-l interesau în momentul acela mai mult decât orice.

— „Ei bine, scumpul meu, ce succes am obținut! Să dea Dumnezeu ca în bătălia care va avea loc în curind succesul să fie tot așa de glorios pentru noi! Preciziu-

GRUBER DEZSŐ

magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészl«

Noutăți în pălării de domni și
copii, albituri, cravate și totfelul
de articole.

Prețuri solide!

— Serviciu conștientos! —

Se caută

un apotecar român diplomat

care ar fi aplicat a cumpăra respective a lua în arândă pe vre-o 5—6 ani apotecă aranjată modern din o comună frunțasă curată românească din apropierea Aradului. Dacă respectivul e încă necăsătorit are șanse de a se și căsători bine. — Cu prospecte detaliate servește Iancu Petrovițiu din comuna Sajtény (comitatul Csanád).

Anunț de căsătorie.

Un învățător definitiv, în etate de 30 ani, dorește a se căsători cu o învățătoare cu diplomă, care se poată funcționa la aceeași școală, în o comună de munte.

Doritoarele să trimită ofertele lor mai detaliate la administrația »Tribunei« în timp de 15 zile, păstrându-se cel mai strict secret.

nea austriacă unită cu curajul Rușilor, ce vrei mai mult?

— Atunci atacul e hotărît? întrebă Bolkonsky.

— Ba eu mai spun că lui Bonaparte îi s'a infundat. Împăratul Alexandru a primit tocmă o scrisoare dela el, urmă Dolgorukoff cu un zâmbet semnificativ.

— Ah! și ce-i scrie?

— Ce vrei să-i scrie... ba hais, ba cea, etc., etc. Și astea toate numai ca să câștige timp. Te asigur că în sfârșit am pus mâna pe el! Dar ce e mai nostim, e că nimeni n'a știut cum să i-se adreseze răspunsul. Fără îndoială că el nu trebuie considerat ca împărat. Atunci, cum trebuia să-i scriem: consulului sau generalului Bonaparte?

— Cu toate aceste e o mare deosebire între a nu-l considera ca împărat și a-l intitula generalul Bonaparte, făcu Bolkonsky...

— Dar tocmă aici a fost greutatea, îl intrerupse Dolgorukoff. Il cunoști pe Bilibin, știi că e un om inteligent; el a propus să se trimeată răspunsul pe adresa următoare: Uzurpatorul și dușmanul neamului ome-nesc...

Dolgorukoff rise cu mare poftă.

— Numai atât? întrebă Bolkonsky.

— Cu toate astea, Bilibin a găsit un titlu mai serios.

— Ce titlu?

— Șefului guvernului francez, rosti Dolgorukoff cu seriozitate și mulțămire. Nu-i așa că-i bine tieluit?

— Da, e bine, dar nu va fi pe placul lui Bonaparte, zise Bolkonsky.

— Oh! te cred. Frate-meu îl cunoaște. El a mâncat de mai multe ori cu împăratul la Paris — și mi-a spus că n'a văzut nici odată un diplomat mai șiret și mai fin. Istetiimea franceză unită cu duplicitatea italiană.

— Am venit să-ți recomand acest tânăr, făcu prințul Bolkonsky.

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor Nr. 4053 1911, se publică licitațiune minuendă pentru repararea și renovarea sf. Biserici gr. or. române din *Bontești (Boncafalva)* cu termenul pe 2/15 August 1911, înainte de amiază la 9 ore în școala confesională din loc.

Prețul de esclamare 7076 de coroane și 60 fileri.

Reflectanții au să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Pentru participare la licitare, reflectanții nu pot forma nici o pretenziune.

Preliminarul de spese se poate vedea la oficiul parochial. — Condițiunile se vor publica înainte de ținerea licitațiunii.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere, fără privire la rezultatul licitații, aceluși reflectant, în care are garanția materială și morală mai multă.

Din ședința comitetului parochial gr. or. român d'n Bontești (Boncafalva) ținută la 24 Iulie (6 August) 1911.

Cornel Sabău,
prez. com. par.

Virgil Frenț,
notar adhoc.

In conțelegere cu: *Iuliu Bodea*, adm. prot.

VINURI vechi și noi de vândut.

Adresațiivă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) *Petru Benea*, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K —66 litru.
Rizling —68. Roșu —74.

Vinuri noi: Carbenet alb K —98 litru.
Šiller K —52. Rizling K —54. Rizling și Ruje amestecat K —50 litru.

Rachie de treve (comină) K 1.60 litru.
Rachie de drojdii 2.30, Rachie de treve (comină) specialitate K 2.10 litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie
Vase dau împrumut pe timp de două luni
Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și vâpsește

mai bine și mai ieftin dnul

Fintzler Ferencz,
vopsitor și spălător chimic în
Nagyvárad, Bazárépület,

In laturea dinspre teatru. In vecini cu ciarnicarul Kepes.

— Rog să se țină seamă la firmă. —

Case de cumpărat

în Vârșeț cu prețul dela 2000 până la 50.000 coroane. Doritorii să se adreseze lui
Jivu Miu,
Vârșeț (Versec) Fonó-u. 13.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerincelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann, (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

In stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psychice.

Posta: **Maria-Enzersdorf bei Wien.**

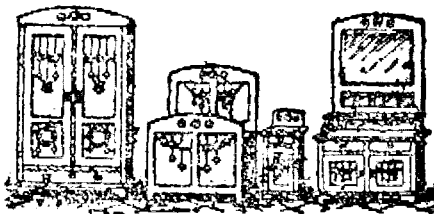
Telegrame și telefon: Wällischhof-Gießhübl bei Wien

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Nicolas Hencilă

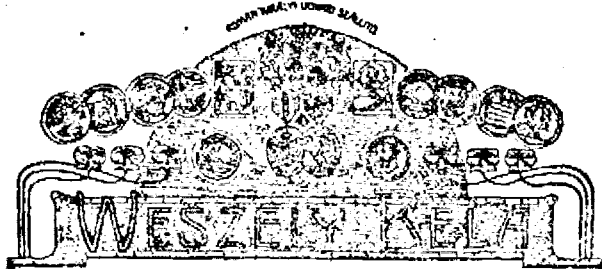
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stăimă la cunoștință on. public d'n or. și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerincelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiincios

Mare magazin de tot felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

ELSŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁRDS ÉS ALAPÍTÁTOTT 1895.

FONDAT ÎN ANUL 1895.

Pregătește: **butoaie, vane**

în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,

— LIPOVA. —

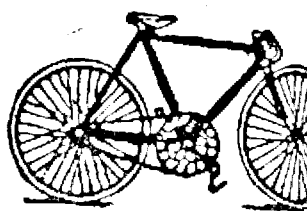
Bicicletele de re-

nu memondial:

THE CHAMPION

și **PREMIER**

cu osie campanilă

roată automată (cu frână liberă) se vând pe garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricantului fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete

ca gumă interioară și exterioră prima calitate, lanterne, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, etc. In urma circulației mari unde în toată Austria și Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte mic

— în mare cu preț original de fabricant

Láng Jakab și fiu

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: **Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 10.**

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratis

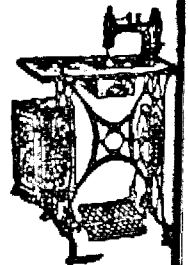
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din or. și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comenzi și **reparări de lucrări** ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete, gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în **Temesvár, Centru, Strada Prinț Eugen No. 10.**

(Casa proprie)

Cel mai mare magazin de vânzare și cumpărare de instrumente muzicale în Ungaria de astăzi

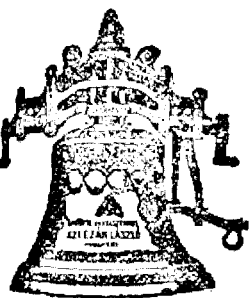
în

instrumente: de alamă, lemn, de suflat, cu coarde și instrumente de bătut precum și părțile constitutive a acestora. =

Reparările se execută artistic. Prețuri moderate.

Instrumente vechi se cumpără sau schimbă. Export în mic și mare

Fabrică de clopote

Distinsă la expoziția universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesorii de turnuri și stativele lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.
(Casa proprie. Lingă stațiunea tramv. electric).

Se recomandă pentru executarea oricărui lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimite la cerere gratis și franco. — La dorință merge și în provincie pe spesele proprii. Execuție solidă.

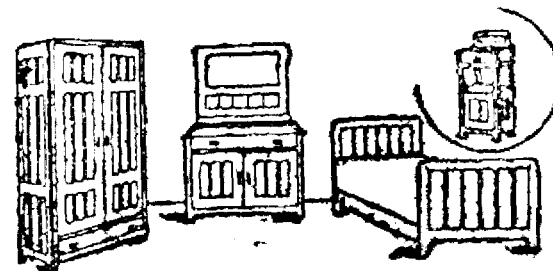
Anunțuri

primește administrația „Tribunei”, pe lângă prețurile cele mai moderate.

PÁLSÁNDOR

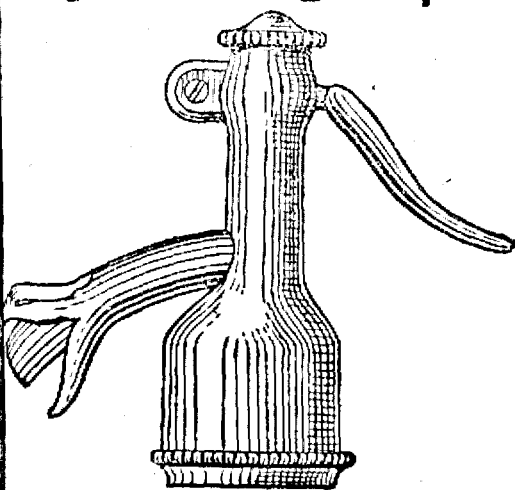
țimplar pentru edificii și mobilie
Nagyvárad, Uri-utca 49 (casa 1). (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparații; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garantează. — Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

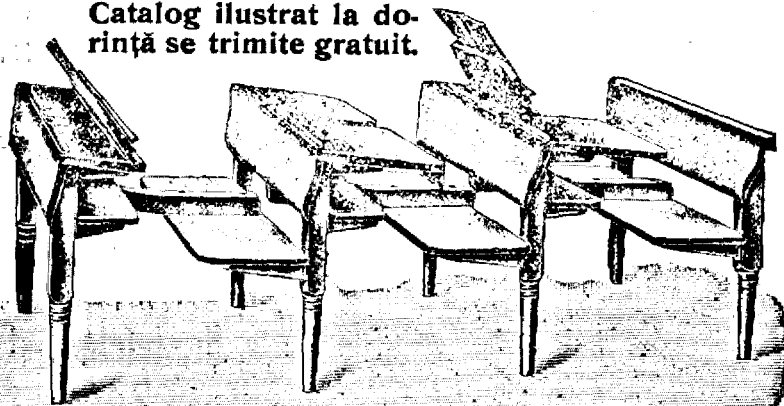
zkovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

ulapuri de gheață

la cari e necesară gheață puțină, preparate pentru măsurarea vinului și a berei, conducte la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Feivel Lipót utódai

Budapest, IX., Ipar-utca No 4.

Fabrică de bănci pentru școală, aranjamente pentru birouri, accesorii de gimnastică etc.

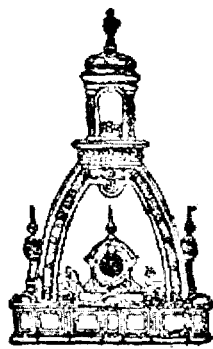
DUARD LEXEN

tinichigiu și antepriază de instalațiuni
AȘOV, Strada Lungă No 29.

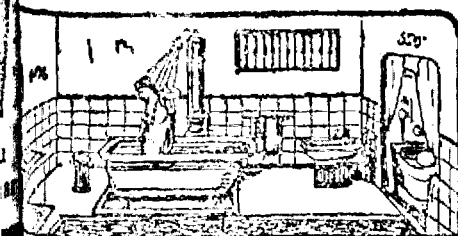
TELEFON No 884.

comandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu anterioare la edificii, precum coperișe, și învelișuri, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, puri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaduce la case, canalizări, lucrarea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

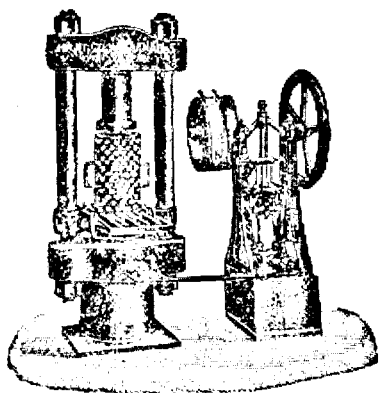
Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.

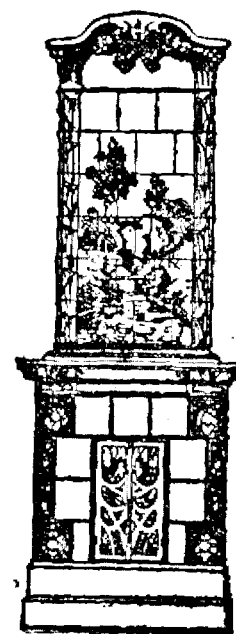
Fabricează după o experiență bogată ca specialitate

prese de olei mânate cu apă.

Piue de olei, construcție simplă ori complicată Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sămburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unelte de melițat floarea soarelui, ș. a.

Exportul până acum în 237 uzine.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„TRIBUNA POPORULUI” FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

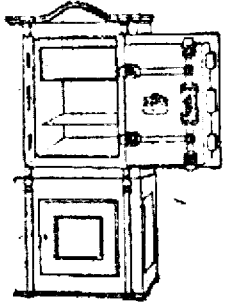
Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jumătate an 2 Cor. | Pe un an . . . 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.

Fabrica budapestană de casse de bani
Gelléri și Schuller
BUDAPEST

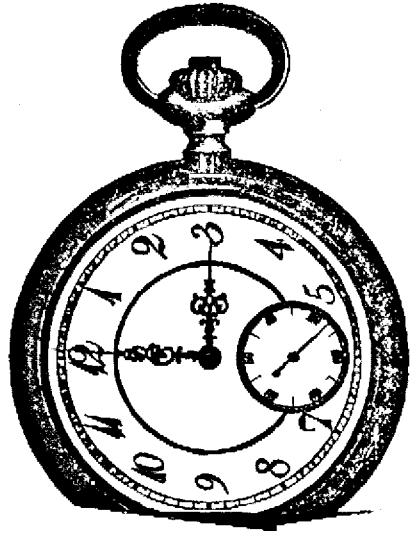
Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul
orășenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de
honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de
bani, libere contra
focului și spargerilor,
casse pancelate
pentru păstrarea do-
cumentelor.

Catalog gratuit și
franco.

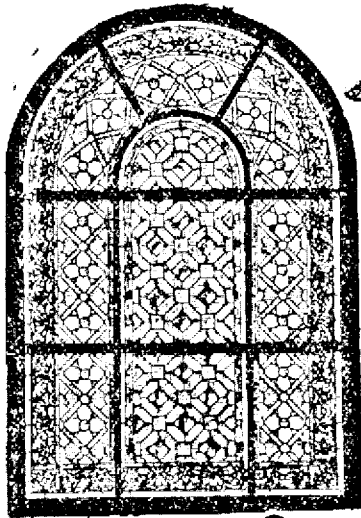

Cele mai bune
oroloage
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

Iustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi
pictură specială pentru geamuri de biserică
BUDAPEST, VIII., Koszoru-utca Nr. 27.

Pregătim ireprosabil oglinzi, plăci,
dulapuri și apărătoare pentru uși.
Primim execuția conștiințioasă a
oricăror lucrări din acest ram, apoi
colorarea în sticlă ori mozaic a ge-
murilor de biserică, dormitoare, su-
fragerii, saloane, portale și porticuri.

← Mare depozit de sticlă în plăci. →

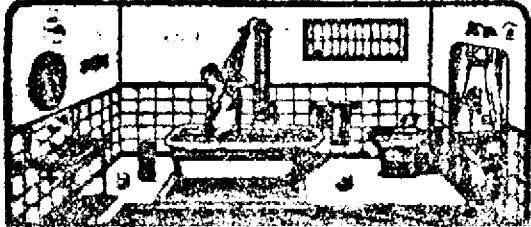
Comandele atât din loc
cât și din provincie se fac
cu multă conștiințioșitate.

Rudolf Hiller, lăcătuș artistic și
pentru edificii,

Sibiu—Nagyszeben,

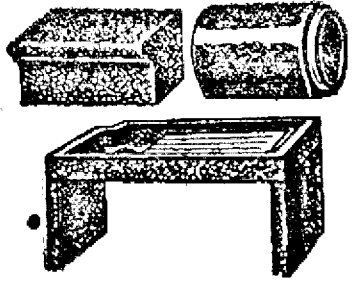
Atelierul: Rosenfeldgasse 6/a; Locuința: Wagnergasse 23

Primește lucrări de lăcătușerie, precum: grilaje la case noi, porți
trepte, balcoane, îngrădituri la grădine și morminte. Casse de
bani contra focului în ori-ce execuție. Telefoane de casă, teleg-
rafe și sonerii electrice, apoi, apaducte, aranjament pentru camere
debaie, closette și fântâni cu pompă pe lângă prețuri moderate și
execuție artistică. Ori-ce reparaturi se efectuează repede cu pre-
țurile cele mai ieftine și pe lângă garanță.

Edificare ieftină!

Întrece ori-care edificare
din alt material. Sistemul
meu e brevetat Nr. S—5546.
Se face prin prepararea în
mod propriu al betonului,
ori alte materii.

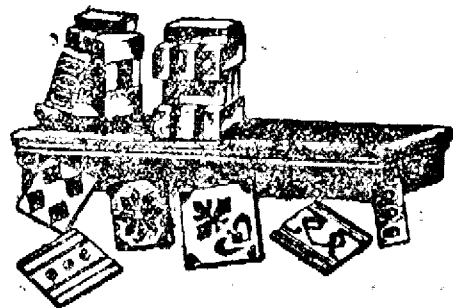

Primesc totfelul de edi-
ficări, locuințe, case de în-
chiriat, edificii economice
și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, în-
grădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș fa-
ciment, învălituri de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de
ciment, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case,
streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
var stins ș. a. — Prețuri curente trimis gratuit.

Iosif Simics

Întreprindere de edificare cu beton, fa-
bricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului:
246.

(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.

Biroul special de antreprisă pentru instalații sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ≡

No telefonului 242

Proiectează și primește:

instalații de apaducte, canalizări ca-
lorifere centrale, ventilatoare și
mașini cu apă, gaz și spirit.